

TELLIJATELE

Pelgupaik Vilsandi saarel

ehk torme trotsiv energamaja. Monika Salu eestvedamisel renoveeriti lagunev maja stiilitundlikult ning läbimõeldult, seejuures eelistati looduslikke ehitusmaterjale ja viimistlusvahendeid. ▶**Sisustaja**

KONFLIKT

EASi juht ootab homselt selgust

Ettevõtluse Arendamise Sihtsutuse juhi **ÜLARI ALAMETSA** sõnul oli nõukogu tema tegevuskavaga veel oktoobri lõpus rahul, nädala pärast tuli lahkumissettepanek. ▶**6-7**

Äripäev

Esmaspäev, 12. november 2012
nr 207 (4629) **2,50 eurot**

↓ **EUR/USD**
1,2694

↑ **USD/EUR**
0,7878

↑ **EUR/SEK**
8,5745

↓ **NordPool**
32,19

↓ **Euribor**
0,366%

Ettevetaatust - teiega sõlmitakse leping teie teadmata

▶ Augustist Eestis tegutsev interneti infokataloogi teenust pakkkuv firma 118finder teeb ettevõtteid vägisi enda kliendiks. ▶**2,4-5**

FOTO: VEIKO TÖKMAN

WD **118finder**®

Kiirotsing:

>> Laiendatud otsing

POWERED BY WD

INVESTOR

Riik asendab III sambaga eripensione

Kolmas samm võib populaarsemaks muutuda, kui eripensionide reformi käigus hakatakse riigialamaid premeerima selle samba osakutega. Tuleval aastal teeb riik algust vanglaametnikega. ▶**16-17**

KINNISVARA

Kesklinna suured büroopinnad defitsiit

Tallinna keskilinnas on puudus suurtest, üle tuhande ruutmeetriga büroopindadest, seega on arendusele potentsiaali südalinna, kus kaks büroohoonet on juba ehitamisel. ▶**12-13**

TURUNDUS

MonaVie müüb äri, mitte mahla

MonaVie Eestisse tooja Vallo Arumäe sõnul ei müü nad mahla, vaid elustiili ja äri võimalust. Kuidas raha välja makstakse, 450 000 USA dollari sissetulekutasemele jõudnud Arumäe ei selgita. ▶**8-9**

KOLUMN

„Loomulikult on Eesti ühiskond võimuerakondade vahetuseks valmis.

Powerhouse'i juhataja Janek Mäggi on veendunud, et järgmisteks riigikogu valimisteks astub areenile uus partei. ▶**14**

TEGIJA

Ruth Oltjer

võitis aasta parima ettevõtjana pileti Monte Carlosse

Konsultatsiooni ja audiitorbüroo Ernst & Young valib aasta ettevõtja peale majandussaavutuste ka intervjuu järgi, milles ettevõtjad saavad kahe tunni jooksul oma maailma-vaadet ja juhtimispõhimõtteid tutvustada. Kuue finalistist seast osutus parimaks juhiks Chemi-Phar-

mi eesotsas olev Ruth Oltjer. Žürii juht tõi kogu konkursile iseloomulikuna ära, et kui ettevõtjatele suunatud konkursid on sageli maskuliinsed, siis tänava kandieeris naisjuhte varasemast rohkem. Kevadel sõidab Oltjer Monte Carlosse, et esindada Eestit maailma parima ettevõtja konkursil.

REPLIIK

Tõe- ja valemonopol

Reformierakondlase Valdo Randpere soov esitleda Daniel Vaarikut, Tarmo Jüristot ja teisi Memokraadiga seotud inimesi "tõemonopolistidena" mõjub naeruväärsest. Soovitame Randperel ajalehti lugeda. Rahulolematuse võimupartei valelikkuse ja arrogantsusega on mõõtnatult laiem, kui Randpere näha soovib.

MEMOKRAADI asutaja Daniel Vaarik märkis, et Reformierakonna ümber on tekkinud valemonopoli aura.

AJALOOILU

Partei- ja maadevahetus

12. oktoobril 2010 teatas rahvaliitlane Ester Tuiksoo, et liitub Keskerakonnaga, ainsaks Rahvaliidu esimeheks riigikogus jäi Mai Treial. Maadevahetuse protsess, milles Tuiksoo oli üks kohtualuseid, oli kestnud alates 2005. aastast. **Hetkeseis.** Tänavu juunis mõistis Harju maakohus kõik maadevahetuse kriminaalasjas süüdistatavad õigeks, Tuiksoo nende hulgas. Rahvaliit kadus poliitiliselt areenilt, kui ühines tänavu märtsis Eesti Rahvusliku Liikumisega ja tekkis Konservatiivne Rahvaerakond.

TÄPSUSTUS

Reedese artikli "Teder: toetan ministri tegevust" kõrval olevas tabelis "Annetused" oli ekslikult märgitud Riigi Kinnisvara ASi nõukogu liikmeks Kalle Palling, kes pole sellesse nõukogusse kuulunud. Sama loo juures oli ka suurimate annetajate edetabel, milles nimetati Alar Tammingut Eesti Loto nõukogu liikmeks, kuid Tamming kuulub Eesti Lootsi nõukogusse. Äripäev palub vabandust.

HOMME

Kuidas suurriikide põllumajandusturgudel toimuvat äri juhitakse Eestist?

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Kliendi häbitu eksitamise hind on määritud maine

Pärast seda, kui Eestis emataab. ee nime all tegutseva Soome firma Directaga seotud pahandused avalikkuse ette tulid, näis loomulik eeldada, et suuliste lepingute sõlmimisele tuginevat äriskeemi siinmail niipea uuesti ei katsetata. Täna sees lehes lahti rulluv 118finderi näide tõendab, et kliendi teadmatuse või hajameelsuse häbitu ärakasutamise komme pole kuhugi kadunud.

Ettevõtte, mis seab kiire tulu saamise eesmärgi klientide usaldusest ettepoole, ei saa pikaajalises perspektiivis edukas olla. Võtted, mis riivavad kliendi õiglustunnet ja arusaama ausa mängu reeglitest, töötavad igal juhul firma kahjuks. Rõõm hulga uute lepingute üle võib jääda üürikeseks, kui kunded tunnevad, et nendega on käitunud ebaausalt.

Info väga kiire levimise tingimustes võib kätte maksta väiksemgi ebakorrektsus, kuid juba põhialuste poolest ebaetiline äriskeem määrab ettevõtmise enamasti kiirele hukule. Piisab pettunud künde postitusest sotsiaalmeedias või internetifoorumis, et ebaaus käitumine avalikuks tuleks. Tekkinud määratu mainekahju heastamise kulud võivad osutuda mitu korda suuremaks kui saavutatud lühiajaline edu.

Suuline nõustumine. 118finderi skeem sarnaneb vägagi Directa omaga: firmast helistatakse ja küsitakse, kas soovite lepingut sõlmida või pikendada. Kui ütlete jah, ongi leping sõlmitud, ainult et see teadmine tuleb heausksel kliendil hankida firma kodulehelt. Enamik uusi kliente seda järele uurida ei taida. Nõustumisena võidakse käsitleda ka seda, kui "ei" pole olnud ühemõtteline ja resolootne. Saabub arve, ja kui klient pole juhtumisi aru saanud, et on lepingu "sõlminud", on varsti inkasso ukse taga.

”

Ausat mängu eiravad võtted töötavad igal juhul firma kahjuks.

Kõlab uskumatult? Äripäevaga kogemusi jaganud firmade esindajad tunnistavadki, et säärane nahaalsus on neid tõsiselt jahmatanud.

Vaidluste lahendamine. Tõsi, seadus lubab suulisi lepinguid sõlmida. Võlaõigusseaduse kohaselt on lepingu sõlmimiseks tarvis rohkem kui ühe isiku selgelt väljendatud tahtteavaldust, mille põhjal tehakse edaspidi toimingu kindlate tulemuste saavutamiseks.

Ent suulisi lepinguid kasutatakse Eesti ärikeskkonnas suhteliselt vähe ning sellel on väga selge põhjus: niipea, kui vaidlused tekivad, tuleb analüüsida kogu lepingu sisu, mida on aga väga raske teha, kui lepingut must valgel kirjas ei ole. Vaidluste tekkimine on aga alati võimalik ning kirjaliku lepingu sõlmimise oluline mõte selles seisnebki, et vaidluste tekkides oleks olemas alusdokument, millele tugineda.

Eksitamine on taunitav. Olukorda, kus arve saamine on kliendile üllatus, ei saa ausa ja läbipaistva asjaajamise korral üldse tekkida. Samuti peaks olema täiesti välistatud olukord, kus ettevõtte meelest on leping sõlmitud, aga klient ei ole aru saanud, et see või teine telefonikõne tähendaski lepingu sõlmimist. Ärimudelile ülesehitamine partneri eksitamisele on igal juhul taunitav ning millekski muuks kui teadlikuks eksitamiseks on 118finderi skeemi raske pidada.

Tuhandeid ettevõtjaid lollitanud Directa on pettuses süüdi mõistetud ning pidi ära maksma suure trahvi. Aeg näitab, kuidas käib 118finder käsi – maine on aga must juba täna.

Ä Loe Äripäevast

KAANELUGU "Hoiatus – netifirma tõmbab hajameelsed õnge" tänases lehes lk 4-5

Alati parim! A-Tolliagentuur on Eesti suurim Intrastati ja pakendi-aruande vormistaja!

**Tollideklaratsioon
6,2 minutiga!**

www.a-tolliagentuur.ee
tel. 655 0703

A-Tolliagentuur

kumm.ee

Rehvide müük,
paigaldus
ja hoiustamine

Kas Sinu firma ei kasuta veel GPS-põhist sõidukite seirelahendust Autovalve.ee ?

GPS
SIIN

Kui ei siis sinu firma kaotab reaalselt iga päev
raha ja konkurent omab Sinu ees eelist!

Liitu nüüd ja saad teenuse kuni aasta lõpuni TASUTA!

Helista **687 07 22** ja kutsu meie projektijuht
TASUTA teenust tutvustama või
saada e-kiri **info@valve.ee**

VALVEKAAMERAD

GSMvalve paigaldab ja hooldab nutikaid kaameralahendusi üle Eesti. Kaamerad võimaldavad zoomida video ajalugu kvaliteeti kaotamata, tuvastada autonumbreid, inimeste nägusid, määrata piirkondi (perimeetervälve) ja palju muud.

www.kaamerad.ee

KODUVALVE

GSMvalve koduvalvesüsteem on Eestis enim paigaldatud juhtmevaba koduvalve. Iga kuu saab keskmiselt 100 kodu üle Eesti uue koduvalve. GSMvalvel on Eestis üle 4000 koduvalve kliendi, oleme koduvalve-süsteemide eksperdid!

www.valve.ee

AUTOVALVE

Jälgi oma autode liikumist reaalajas ja minevikus! Säästad aega ning raha. Autovalve.ee programm kohandatakse vastavalt kliendi soovidele. Autovalve.ee ühildub kõigi raamatupidamis- ja logistikalahendustega ning tasub ennast ära juba esimesel kuul.

www.autovalve.ee

NÕRKVOOLUTÖÖD

GSMvalve projekteerib, paigaldab ja hooldab nutikaid nõrkvoolusüsteeme üle Eesti. Vastavalt kliendi soovile valitakse sobilik nõrkvoolu toode maailma juhtivate tootjate seast ja viiakse teenuse täislahendus kliendini. GSMvalve külastab pidevalt üle maailma turva- ja elektroonikamesses, et pakkuda klientidele uusimaid nõrkvoolulahendusi.

www.valve.ee

NUTIKAD
LAHENDUSED

GSMvalve OÜ 687 0722 www.valve.ee info@valve.ee

ÄRIPÄEV 12. november 2012

toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0115, e-post aivar.hundimagi@aripaev.ee

Triin Vesper: Seadus näeb ette, et just arve esitajal lasub kohustus tõestada selle õiguslikku alust, mitte vastupidi, ning otsus langetatakse kohtumenetluse kaudu.

Telemedia Eesti, Teabeliini ja Ekspress Hotline'i turundusprojektide juht soovib saadetud arved tähelepanuta jätta

INFOKATALOOGIÄRI

Hoiatus - netifirma tõmbab hajameelsed õnge. Vägisi firma kliendiks

KADRI JAKOBSON
kadri.jakobson@aripaev.ee

Ehkki alles suvel mõisteti tuhandeid ettevõtjaid lollitanud firma Directa süüdi pettuses ja firmal tuli tasuda kopsakas trahv, maandus augustis sarnast skeemi kasutav soomlaste 118finder Eesti turule. Ettevõtte tegutsemine on toonud tarbijakaitseametile ja kaubandus-tööstuskajale juba mitmeid pretensioone.

Interneti infokataloogi teenust pakkuva firma 118finder skeem sarnaneb Directa omaga. Soome internetifoorumites kurdavad ettevõtjad, et firma käitumine on parasiitlik ning sellest vabanemiseks on nad sunnitud palkama juriste. "Tahan hoiatada kõiki, kes firmaga 118finder kokku puutuvad," kirjutab üks ohver. "Helistavad võimalikult ebosbival ajal, räägivad segaselt, täpsustavad ettevõtte andmeid ja kui kohe ei märka "ei" öelda, on arve laual. Ükski äraütlemine ei aita – mis tellitud, see tellitud. Seejärel algab ähvardamine. Saime alles advokaadi abil makse tühistada," rääkis ta.

Sellise müüginipi ohvriks sattus Eestis OÜ Alltrento omanik, Mustamäel lastehoiuga tegeleva

„Kummaline, et firma kodulehel pole üleval ühtegi telefoninumbrit.

Lastehoiuga tegeleva Trallitoo pidaja Andra Tetsov, kelle hinnangul kasutab 118finder ebaetiliselt ärivõtteid

Trallitoo pidaja Andra Tetsov. "Firmast helistatakse ettevõtte telefonile ja öeldakse, et me kontrollime või uuendame teie firma andmeid ning kas te soovite lepingut sõlmida või pikendada? Kui ütlete "jah", siis olete ettevõtte arust automaatselt sõlminud suulise lepingu ning üsna pea potsatab teie postkasti 90eurone arve. Kui te seda ära ei maksa, hakkab "võlaosakond" teid pommitada kordusarvetega, soovib lugeda kodulehelt lepingutingimusi ja ähvardab inkassoga," võtab ta firma äri-maneeeri kokku.

Kasutatakse inimeste teadmatus. Lepingutingimusi telefonimüüja ei tutvusta, vaid need on üleval firma kodulehel. Seal on kirjas, et leping jõustub siis, kui "kliendi tellimuse andmed ja kliendi volitatud kontaktisiku andmed on süsteemi registreeritud ning ettevõtte poolt telefoni teel tehtud turustamise kaudu jõustub tellimusleping suuliselt".

Tetsov ütleb, et telefonikõnele vastas tema ema, kes ütles telefonimüüjale, et saatke oma pakku-

mine ja siis otsustame. Kuid üsna pea sai firma 108eurose sertifikaadi ja arve, mis tuli tasuda nädala jooksul. Nüüd sekus Tetsovi firmale info- ja meediateenust pakkuva MultiMeedium OÜ, kes tegi firmasse kirjaliku järelepärimise. "Kummaline, et firma kodulehel pole üleval ühtegi telefoninumbrit, rääkimata töötajate nimedest," ütleb Tetsov.

Vastust sellele päringule ega ka järgmisele kahele ei tulnud. Küll tulid oktoobri lõpus ja novembri alguses kaks meeldetuletus-arvet, pärast mida kaebas MultiMeediumi juhtiv nõustaja Nelly Vahtramaa välja 118finderit telefoninumbri ja rääkis ühe naisterahvaga, kes väitis järjekindlalt, et nende firma telefonimüüja rääkis ettevõtte juhi-ga, nii saigi leping sõlmitud ja "see on firmasisene probleem, et keegi töötaja mängib Andra Tetsovit". Nende pretensioonile pole siiani vastust.

"See on uskumatu ja nahaalne käitumine," nentis Vahtramaa. "Hämmastav, et praegusel ajal mõni firma nii tegutseb ja sellist äritava kasutab," lisab ta.

TRALLITOO lastetoota pidaja Andra Tetsov pole oma päringutele ja pretensioonile 118finderilt vastust saanud, küll saabub ettevõttelt kordusarveid.

FOTO: RAUL MEE

A Mis on mis 118Finder OÜ

ÄRIREGISTRIS on aadress Madara 14, kodulehel Tornimäe 5 **ASUTATUD** 16. august 2012. **PÕHITEGEVUSALA:** muu muu- ja liigitamata kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus **ASUTAJA JA OMANIK** Katariina Kirsi Kristiina Karesvaara, Hispaania **JUHATUSE LIHKMED:** Markku Juhani Pihlajaniemi ja Katariina Kirsi Kristiina Karesvaara Selle firma domeeni omanik on Numeropalvelu1188 Oy, mis on samuti seotud Karesvaara-ga.

Markku Juhani Pihlajaniemiiga seotud firmad

PIHLAKAS GROUP OÜ, asutatud 20. juuli 2012. **BALTIC TOUCH OÜ**, asutatud 15. oktoober 2012. **SOOMES** on ta seotud firmadega: Fight Chix Europe, Terela, Business Academia of Finland. Pihlajaniemi on Facebookis otsinud telefonimüüjaid Hispaaniasse, Facebookis on loodud selleks eraldi leht Tõihin Espanjaan. Seal kutsutakse inimesi aktiivselt tööle ka Eestisse, Hispaaniasse või Taisse, pakkudes neile telefonimüüja tööd. Kommentaarid sellistele töökuulutustele on kahtlevad ja hoiatavad.

A Pane tähele 118Finderit lepingutingimused

LEPING LOETAKSE SÕLMITUKS siis, kui kliendi tellimuse andmed ja kliendi volitatud kontaktisiku andmed on süsteemi registreeritud. Ettevõtte poolt telefoni teel tehtud turustamise kaudu jõustub tellimusleping suuliselt. **LEPING ON TÄHTAJALINE** ja lõpeb arveldusperioodi lõpus. Leping kehtib 12 kuud. **KLIENT VÕIB NÕUDA LEPINGU ENNETÄHTAEGSET LÕPETAMIST**, kusjuures ettevõtte kustutab teie andmed registrist võimalikult kiiresti. Klient ei saa nõuda liitumistasu või selle osa tagastamist. **KLIENT PEAB LEPINGU LÕPETA-MA ALATI KIRJALIKULT** (e-kiri

või kiri) ja klient ei tohi kasutada lepingu ülesütlemisel esindajat või anda lõpetamisel volitust üle kolmandale isikule, välja arvatud erijuhtudel, kui ettevõtte on selleks andnud kirjaliku nõusoleku. Kuna kolmanda osapoole poolt kliendi nimel tehtud lepingu lõpetamisavaldusi peetakse lubamatuks, siis on 118Finder hinnangul selletaolised ettepanekud tühi- ja ei mõjuta lepingu kehtivust. **LEPINGU SUHTES** kohaldatakse Eesti seadusi ja lepinguga seotud vaidlused lahendatakse Tallinna alamastme kohtus. Teenuse pakkuja on õigus kasutada digitaalseid salvestusi.

Sarnast skeemi kasutas Directa

Sarnast müügiskeemi kasutas ka Soome infokataloogifirma Directa, kelle vastu esitas kohutule hagi koguni 1400 ettevõtet, kellest 400 nõudis ka kahjutasu. Directa tegutses ka Eestis emateab.ee nime all ning selle firma müügivõtetest kirjutas Äripäev põhjalikumalt 25. oktoobril 2010.

Directa OY juhte süüdistati pettuses, uurimise all olid tuhandeid juhtumid aastatel 2007–2009. Directa endist juhti karistas kohus turundustavade rikkumise eest 5kuulise tingimisi vangistusega.

Kohus nõudis Directalt riigi kasuks välja ligi 90 000 eurot ku-

ritegelikult teel saadud raha. Kohus leidis, et Directa andis klientidele eksitavat ja puudulikku teavet, sõlmides telefoni teel tasulisi lepinguid.

Eestis ulatus Directa käive 2011. aastal 450 125 euroni, kasum oli ligi 120 000 eurot.

118 finderit juht Katariina Karesvaara ütles, et võrdlus Soome firmaga Directa ei ole õige, sest 118 Finder ei kasuta Directaga sanrast tegutsemisviisi.

Directat süüdistati ülisuurtes arvetes ja valedes müügivõtetes, märkis ta. "118finder ei võta tasu mingil juhul kliikide alusel ega muuda lepingu summasid," lausus Karesvaara.

ettevõtet on tarbijakaitseametisse pöördunud seoses augustis Eestis tegevust alustanud firma-ga 118finder. Amet soovib olla ettevõtjatel tähe-lepanelik, kuid et nende pädevuses on eraisiku ja juriidilise isikute vahelised vaidlused, siis tarbijakaitseamet ettevõtjaid aidata ei saa.

Kaebuste kohta infot ei ole

Meil ei ole infot firma tegevuse kohta esitatud kaebuste kohta. Tabijakaitseametist me kaebusi saanud ei ole, ütles 118finder juht Katariina Karesvaara.

“Juhul kui on segaseid andmeid, palume ettevõtetele ja asutustele meie poole pöörduda, et saaksime asja selgitada,” lubas Kasevaara. Ta lisas, et kui kliendile on esitatud arved ebaselged või ta soovib kauba tagasi anda, peab ta ühendust võtma klientideenindusega. Kriitikale, et ettevõttega on raske kontakti saada, sest kodulehel ei ole telefoninumbreid, vastas Kasevaara, et klientideenindus töötab neil rahvusvahelise mudeli järgi. Praegu suheldakse klientidega e-posti teel. “Kliendile võib muidugi ka klientideenindus helistada, kui klient nii nõuab,” lisas Kasevaara.

Veebiforumites oleva kriitika kohta ütles Kasevaara, et internetiveergude aruteludes kommenteeritakse paljusid ettevõtteid. “Veeb on vaba foorum,” märkis ta.

118finder kodulehel on üleval ühe firma nimi, kes ise sellest midagi ei teadnud. “Kui ma nüüd hoolikalt mõtlen, siis eelmisel (üle-eelmisel – toim) nädalal keegi vist helistas küll. Sellest firmast ei tea ma midagi ja et meie firma nimi seal on, tuleb mulle üllatusena,” ütles ettevõtte juht.

1188 on oma kliente hoiatatud. Telemedia Eesti, Teabeliini ja Ekspress Hotline'i turundusprojekti-de juht Triin Vesper ütles, et mõni kuu tagasi kuulsid nad, et 118finder esindajad jagavad valeinfot, nagu lõpetaks infotelefon 1188 1. oktoobril oma töö. “Viimase paari nädala kestel pöörduvad aga 118finder müügimehed juba meie klientide poole, esinedes eksitavalt infoliinide 1188 ja 1182 nime all. Ettekäändena kasutatakse andmete kontrolli ja seejärel edastatakse kliendile kopsakas liisaarve,” ütles Vesper. Ta lisas, et nad on üritanud firma juhtkonnaga kontakti saada, kuid kõik kirjad on 118finder äriregistri aadressilt Madara 14 tagasi tulnud märkega, et seda firmat seal ei asu.

“Rõhutasime ka oma klientidele, et ei infoliini 1182 ega 1188 ole mingil moel seotud 118finderiga selle küsitava äripoliitikaga,” ütles Vesper.

Ta ütles, et kui ettevõtja või firma esindaja ei soovi lepingut sõlmida, võiks saadetud arved ja võlanõuded tähelepanuta jätta. “Seadus näeb ette, et just arve esitajal lasub kohustus tõestada selle õiguslikku alust. Sama puudutab ka võimalikke inkassonõudeid,” selgitas Vesper.

Tarbijakaitseameti poole on seoses 118finder tegevusega pöördunud viis ettevõtjat, kuid nemad aidata ei saa, sest nende pädevuses on vaid eraisiku ja juriidilise isiku vahelised vaidlused.

Äripäev rääkis ka ühe endise 118finderitöötaja, kes saab siiani ärritunud klientidelt kõnesid. Ta kinnitas, et firma tegutsemine järgib võlaõiguse seadust, mis ütleb, et suuline leping on ka leping, ning lisas, et kui ettevõtte keeldus lepingust, siis tema tühistas selle. Väidetavalt aga polnud ettevõtte juhid nii kergekäelise loobumisega nõus ning nende teed läksid lahku.

A Kommentaar
Suuline leping peab olema mõlemale arusaadav
KOIDU MÖLDERSON,
Eesti Kaubandus-Tööstuskoja jurist

Võlaõigusseaduse järgi võib lepingut sõlmida suulises, kirjalikus või mis tahes muus vormis, kui seaduses pole sätestatud lepingu kohustuslikku vormi. Kui suuline kokkulepe saavutati vastastikuste tahteavalduste vahetamise teel ning poolte soov oli anda kokkuleppele õiguslikult siduv tähendus, loetakse seda suuliselt sõlmitud lepinguks. Tõepoolest lubab seadus suulise lepingu sõlmimist, kuid lepingu sõlmimiseks on vaja mõlema poolte soovi.

Kuna suulise lepingu puhul on tagantjärele keeruline selgeks teha, kes millega nõustus või milles ikkagi kokku leppiti, on soovitatav enne jah-sõna andmist täpsemalt tutvuda teenuse tingimustega ja leppida olulistest küsimustest kirjalikult kokku.

Selgitage arve tasumata jätmist. Kui pärast telefonikõnet hakkavad tulema üllatuslikud arved, oleks korrektne saada viivitamata kirjalik selgitus arve mittetasumise ja väidetava suulise lepingu sõlmimise kohta. Näiteks selgitada, et telefonis ei antud piisavalt selgelt teada, et vaid ettevõtte andmete kontrollimisega ning kataloogis registreerimisega on sõlmitud leping tasulisele teenusele, mistõttu ei saa nõustuda lepingu sõlmimisega ning pole põhjendatud ka arve saatmine või tasumine.

Arve tasumiseks peaksid mõlemad pooled olema jõudnud ühisele arusaamisele lepingu olulistest tingimustest, sh lepingu hinnas. Enne kui ühist arusaamist pole saavutatud, ei soovitaks arvet tasuda. Arve tasumine võib õiguslikult tähendada, et pool on suulise lepinguga nõustunud ning tagantjärele on märksa keerulisem oma tahteavaldust tagasi võtta.

12. november 2012 ÄRIPÄEV
toimetaja Aivar Hundimägi, tel 667 0115, e-post aivar.hundimagi@aripaev.ee

TURVALISUS

Raivo Kүүт räägib tagasiastumisest

“Ma olen kaalunud tagasiastumist väga tõsiselt,” ütles reede õösel Roomast naasnud politsei peadirektor Raivo Kүүт. “Tahan aru saada, miks kaheksa kuud tagasi vastu võetud otsused ei ole realiseerunud. Tahan esmaspäeval saada selle kohta detailise ülevaate, tahan kohtuda ministriga ja siis seda küsimust arutada.”

Raivo Kүүdi sõnul tuvastas sisejuurdlus kaheksa kuud tagasi, et politseinikud mõõtsid kiirust taatlemata vahenditega. Sama juurdlus pani ülesanded Ida prefektuurile, kes pidi need lahendama. Vaata intervjuud aripaev.ee-st

KONVERENTS

„PÕLEVKIVI – KELLE RIKKUS?“

Jõhvi Kontserdimaja, 15. november 2012

10.00 – 10.30 Konverentsi avamine

10.30 – 12.30 I SESSIOON

„Põlevkivi ressurss ja kompetents“

Moderator: Erik Gamzejev, AS PR Põhjarannik

- **Põlevkivi ressurss nüüd ja tulevikus**, Enno Reinsalu, emeritprofessor, TTÜ Mäeinstituut
- **Põlevkivi CO₂ jalajälg EL energiapoliitikas**, Andres Siirde, professor, TTÜ Soojusenergeetika instituut
- **Põlevkivi kasutamise arengukavad**, Ado Lõhmus, asekancleri kt, Keskkonnaministeerium
- **Maailma põlevkivid: kas väljakutse TTÜ-le?**, Alvar Soesoo, professor, TTÜ Geoloogiainstituut
- **Intellektuaalomand põlevkivivaldkonnas, selle kaitse**, Anu Nuut, ekspert, TTÜ Virumaa Kolledž Põlevkivi Kompetentsikeskus

Paneeldiskussioon „Kes ja millist kompetentsi peaks põlevkiviresurssi kompleksel haldamisel arendama?“

12.30 LÕUNA

13.30 – 16.00 II SESSIOON

„Kas põlevkivi kasutamine on majanduslikult tasuv?“

Moderator: Arvi Hamburg, Tallinna Tehnikaülikool

- **Riigi ootused põlevkivisektorile**, Timo Tatar, energeetikaosakonna juhataja asetäitja, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
- **Kaevandusõiguse tasu ja kohalik omavalitsus eile, täna, homme**, Veikko Luhaid, juhatuse esimees, Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit
- **Toodangu maksustamine ja selle majanduslik efekt**, Priit Rohumaa, juhatuse esimees, Viru Keemia Grupp AS
- **Põlevkivi järeltöötus – mis see Eestile annab?**, Igor Kond, juhatuse esimees, Eesti Energia Õlitööstuse AS

Paneeldiskussioon „Igaüks oma huvide eest, kes lepib vastuolud?“

16.00 – 16.15 Konverentsi kokkuvõte

REGISTREERUMINE kuni 13. november 2012 www.pkk.ee

LISAINFO: Annely Oone, tel 336 3921, annely.oone@ttu.ee

Ootame Teid messile!

INSTRUTEC 2012

XVIII Tallinna rahvusvaheline tootearenduse-, tootmistehnika, tööriista-, allhanke- ja tehnohooldusmess

14. - 16. novembril

Eesti Näituste messikeskuses!

Täiendav info:

Eesti Näituste AS Pirita tee 28, Tallinn 10127 tel: 613 7335 e-post: instrutec@fair.ee www.fair.ee/instrutec

INTERVJU

EASi juht: kõige rohkem on vaja selgust. Nõukogu saab homme kokku

MARTA JAAKSON
marta.jaakson@aripaev.ee

EASi juht juhi Üleri Alametsa sõnul oli nõukogu 30. oktoobri koosolekul tema pakutud tegevuskavaga rahul, nõudmine tagasi astuda tekkis nädal hiljem. Tema palve selgitada, mis olid aset leidnud muutused, erakorralised asjaolud või rikkumised, mille tõttu usaldus tema ja nõukogu vahel oli kadunud, ei saanud vastust.

EAS on toetanud palju ettevõtteid, kas 58 ettevõttel tuleb see toetus tagasi maksta? See on tõepoolest nii, et EAS on toetanud hästi palju ettevõtteid. EAS on rahastanud üle 7800 projekti. Riigiabi ergutava mõju probleemi tuvastamiseks analüüsis EAS selle aasta suvel üle 1500 projekti ja sõelale jäi 58 kahtlusega projekti. Praeguse seisuga oleme ka avalikult välja öelnud, et töö jätkub, lahenduste otsimine jätkub 21 projekti puhul.

Kas ettevõtted peavad raha tagasi maksma või mitte? Me loodame juriidilise analüüsiga ühe osa nendest 21 projektist lahendada selliselt, et suudame tõestada, et tegelikult ei olnud tööde algusega seotud siduvaid kokkuleppeid sõlmitud. Teine osa seondub sellega, kus me tõepoolest nüüd teame, et formaalne riigiabi ergutava mõju kriteeriumi rikkumine on aset leidnud. Tööd on varem siduvate lepingutega alanud, aga me väidame seda, et aastatel 2008–2010, kui meil oli majandussurutis, siis oli nendel investeeringutel projektide ellurakendamisel väga suur tähtsus ning ilma riiklike toetusteta ei oleks need projektid lõpuni jõudnud.

Lahendustee järgmine samm, kui me oleme oma argumentid koondanud, ettevõtjatega kokku leppinud, on esitada koostöös rahandusministeeriumiga Euroopa Komisjonile tagantjärele riigiabi loa taotlused. Ja kolmas grupp on tõepoolest sellised, mille puhul, kui meil ei õnnestu ära tõestada riigiabi ergutava mõju olemasolu ka sisuliselt, on formaalkriteeriumi rikutud. Siis tuleb saata tagasimakse nõuded. Lisaks on kindlasti ka mõni ettevõtte, kes ei soovi tagantjärele riigiabi loa taotlemist ning tuleb tagasimaksed vormistada.

Kes on kes
Üleri Alamets
SÜNDINUD 20.11.1967

TÖÖKÄIK:
2005– EASi juhatuse liige,
2007 alates juhatuse esimees
2003–2005 EASi ettevõtlus- ja elukeskkonna arendamise divisjoni direktor
2002–2003 EASi regionaalarengu agentuuri direktor
2001–2002 EMI-ECO Ltd, kohaliku omavalitsuse programmi direktor
2001–2001 New Jersey teaduse ja tehnoloogia komisjon, H. Humphrey juhtimisprogrammi raames
1997–2000 Eesti Regionaalarengu SA juhatuse liige
1995–1997 Jõgeva Maavalitsuse arendusosakonna juhataja
HARIDUS:
2000–2001 Rutgers, New Jersey Ülikool, planeerimise ja avaliku poliitika osakond
1994–1995 Birminghami Ülikool, avaliku halduse osakond
1985–1992 TRÜ inimgeograafia osakond

Teil on pakutud võimalust ise tagasi astuda, miks te seda vastu ei võtnud? Pean võib-olla natuke selgitama. 30. oktoobril toimus EASi nõukogu koosolek ja selle päevakorra peamine punkt oli töö ja tegevuskava riigiabi ergutava mõju probleemiga projektide ülevaade. Ma andsin nõukogule asjade seisust ülevaate ja selle sisuks oli ka nende 21 projekti tegevuskava tutvustamine. See tegevuskava puudutab põhiliselt novembrit. Tegevuskava sai nõukogu koosoleku alusel väga tugeva toetuse. Nõukogu esimees ja nõukogu aseesimees tegid mulle ettepaneku lahkuda EASi juhi kohalt nädal pärast 30. oktoobri koosolekut. Ma palusin mõtlemisaega ja palusin seejärel endale selgitada, mis olid aset leidnud muutused, erakorralised asjaolud või rikkumised, mille tõttu usaldus minu ja nõukogu vahel oli kadunud. Seejärel kutsus nõukogu esimees järgmisel päeval kokku nõukogu erakorralise koosoleku. Ja nõukogu erakorraline koosolek toimub järgmise nädala teisipäeval (homme – toim).

Kas tunnete isiklikku vastutust nende projektide ebakorrektsuse eest või tunnete, et seal on veel süüdlasi? Täpselt, ma tunnen vastutust, aga võib-olla on selle vastutuse juurde ka vajalik nimetada ära selle vea iseloom. Me räägime tõepoolest 2008.–2010. aastal tehtud rahastamisotsustest, kus tegemist oli Eestis majandussurutisega. EAS tegi rahastamisotsused haldusotsustega ja me

oma haldusotsustes küll viitasime kõneks olevatele Euroopa Komisjonile kohalduvatele määrustele, aga ei teavitanud piisavalt kliente nende määruste nõuetest ja pärast projektidele väljamakseid tehes ei kontrollinud.

Kas Te olete selles ametis tundnud poliitilist survet? See on EASi juhatuse igaäevane töökeskkond kokku puutuda, tajuda ja teha otsuseid kontekstis, kus võivad pörkuda majanduspoliitilised, ettevõtluspoliitilised huvid.

Nii et Te peate ka EASi juhi positsiooni poliitiliseks kohaks? Kindlasti mitte, ma arvan, et EASi juhi olulisemaid rolle, olles rakendusüksus Eesti riiklikuks struktuurifonde rakendavas süsteemis, on tegelikult see, et puutudes küll kokku ja saades majanduspoliitilisi ja ettevõtluspoliitilisi ülesandeid, säilitada neutraalsus. Kohelda kõiki kliente – ettevõtteid, kohalikke omavalitsusi, mittetulundusühinguid – võrdselt.

Kuidas Te tunnete Kalev Lillot, kui pikk on teie tutvus? Kalev Lillo on minu mäletamist mööda üks kõige pikema staažiga nõukogu liige. Tunnen Kalev Lillot sellest ajast peale, kui ta asus tööle EASi nõukogu liikmena, mina ise olen EASis tööl alates 2001. aasta jaanuarist.

Ühe meie allika väitel juhib EASi tandem Teie ja

BLRT peab maksma Gnidinile 24 286 eurot. Ebaseaduslik leping

ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Tallinna ringkonnakohus langetas kolmapäeval otsuse, mille järgi peab BLRT Grupp tasuma endise õigusdirektori, praeguse nõukogu liikme Mihhail Gnidinile saamata jäänud nõukogu liikme tasu kokku summas 24 286,60 eurot.

Tallinna ringkonnakohus jättis jõusse maakohtu otsuse, millega tunnistati ebaseaduslikuks BLRT suuromanike katse muuta ühepoolsest nõukogu liikme Mihhail Gnidini ametilepingut. BLRT Grupi üldkoosolek ot-

sustas möödunud aasta 1. juulil vähendada nõukogu liikme tasu, samas nõukogu liikmega oli täiendavalt sõlmitud nõukogu liikme leping, kus oli samuti tasu suuruse fikseeritud. Ringkonnakohtu otsuse kohaselt ei ole võimalik selles olukorras ühepoolsest nõukogu liikme lepingut muuta ning kontsern peab tasuma nõukogu liikmele lepingus kokkulepitud tasu ja seda sõltumata üldkoosoleku otsusest tasu vähendamise kohta. Praegu analüüsib BLRT kohtulahendit ning arutatab kassatsioonkaebuse esitamist.

“Mihhail Gnidini väidet, et tema soov on seista selle eest, et ettevõtte hästi läheks, tuleb ainult tervitada. Ja kui mõni aktsionär lõpetab ettevõtte šantažeerimise, siis kaheldamatult on sel ettevõtte tulemustele positiivne mõju. Ootame lisaks aktsionär Gnidini sõnadele ka üleminekut tegudele,” lausus BLRT Grupi kommunikatsioonidirektor Katja Ijubobratets.

Ringkonnakohus nõustus esimese astme kohtu seisukohaga, et lepingu ühepoolne muutmise on ebaseaduslik isegi üldkoosoleku otsuse katte all, mille

poolt hääletas Bermani kontrollitav enamus.

Mihhail Gnidin lausus, et ringkonnakohtu otsus kinnitab taas, et perekond Berman juhib BLRTd nagu oma pereäri, arvestamata, et ettevõtte on veel 60 aktsionäri, kes ootavad seaduslikku kohtlemist. “Juhatusel tuleb tegeleda ettevõtte efektiivsuse ja rentaaibluse tõstmisega, mitte aktsionäridega sõdimisega. Nõukogu liikme ja aktsionäri soov, et ettevõtte läheks hästi, ja plaanin seista selle eest kõigi seaduslike vahenditega,” lisas Gnidin.

Arkna tee 1e, Rakvere
Müüa 10 ruumi suurusega 100–800 m².

Tallinna mnt 25, Haljala alevik

Müüa büroo-, lao- ja tootmis- pinnad Lääne-Virumaal. Kinnistul asub 3 kaarhalli (1635 m²), metallitöökoda (1750 m²) koos seadmetega, suur universaalhall (780 m²), ladu ja väiksemad abihooned. Krundi suurus on 5,29 ha, hoonekompleksi üldpind 4900 m², lae kõrgus 4–8 m ja kõvakattega väliladustamisplats ca 30 000 m².

INFO: Kristo Kalvistu, tel 516 4685, rendipinnad@hot.ee

Ä Kommenteaar
Süsteemsed
rikkumised mitme
aasta jooksul
CINZIA SIIG
EASI nõukogu esimees

EASiga seotud probleemidest on olnud avalikkuses viimasel ajal palju juttu, samuti on nõukogu neid teemasid korduvalt käsitlenud. Minu ja paljude nõukogu liikmete jaoks ei ole Ülari Alametsa selgitudes olnud veenvad. Me ei räägi ju ühekordsest veast, vaid süsteemsest rikkumisest mitme aasta jooksul. Veelgi enam, rikkumised jätkusid ka pärast seda, kui EASI siseaudit oli eksimuse riigiabi ergutava põhimõtte vastu tuvastanud. Me räägime suurtest summadest, kokku ligi 10 miljonit eurot. Ja need ei ole anonüümsed summad, vaid numbrite taga on konkreetset ettevõtteid, kelle tulevik on seotud löögi alla.

EASI nõukogu juht Ülar Alamets ootab homset koosolekut, tema sõnul peaks siis ka selguma, milliseid etteheiteid nõukogu talle teeb. FOTO: RAUL MEE

Lillo. Tema väitel algas teie tutvus siis, kui Lillo oli Jõgeva linnapea, kas see vastab tõele? Kindlasti mitte. Tõele vastab see, et nii mina kui ka Kalev Lillo oleme Jõgeva linnas nii elanud kui töötanud. Mina küll paraku natuke varem, ma töötasin Jõgeva maavalitsuses osakonna juhatajana ja see oli aastal 1995–1996. Minu teadmist mööda oli Kalev Lillo Jõgeva linnapea mõnevõrra hiljem.

Nii et Lillo ei ole kuidagi mõjutanud EASI otsuste tegemisi? Kindlasti mitte rohkem kui teised nõukogu liikmed.

Kas Te olete tundnud, et Reformierakond survestab EASI rohkem kui mõni teine erakond? Kindlasti mitte.

Kui palju olete tundnud Juhan Partsi soove või sekkumist otsuste tegemisel? Seda ei saa kuidagi nimetada sekkumiseks, see on minister Partsi igapäevane töö.

Kas te tunnete, et Teile on liiga tehtud? Kindlasti mitte, ma arvan, et praegu on organisatsiooni jaoks kõige olulisem see, et saabub selgus ja teisi-päeval tehakse nõukogu koosolekul otsused, mis võimaldavad organisatsioonil edasi minna ja keskenduda rohkem probleemide lahendamisele.

Kas selliseid eksimusi, nagu oli nende 58 projek-

tiga, on veel olnud, millest avalikkus ei tea? Tegelikult peab seda eksimust siis tegelikult natukene määratlema. Eurovahendite kasutamine toimub hästi kompleksse ja keerulise rakendussüsteemi kaudu ja minule teadaolevalt ei ole üheski Euroopa Liidu riigis õnnestunud töötada nii, et ei ole esinenud vigu või eksimusi. Selliseid abikõlblikkusega seotud eksimused või vead, olgu need siis riigihangetega, tööaja tabelitega, ka riigiabiga seonduvad – need on paraku paratamatud selles süsteemis. Perioodi 2007–2012 sügis kohta võin ma öelda, et eksimusi, millega seonduvad tagasinõuded, on 183 ja tagasinõuete maht EASI käsituses olevatest vahenditest on umbes 0,5%.

Te saite märtsis ühe kuupalga suuruse preemia, septembris Te teadsite, et on puudujääke, kas Teil tekkis eetiline dilemma seda preemiat vastu võttes? Ei olnud korrektne väide, et märtsis. EASI nõukogu otsustas mind premeerida aprillis ja see preemia ettepanek tehti ja preemia otsustati tegelikult selleksamaal nõukogu koosolekul, kui esimest korda andsin ülevaate ka riigiabi ergutava mõju probleemiga projektidest.

Ent kas tekkis eetiline dilemma? Ei tekkinud.

Mille eest Te selle preemia saite? Eelmise aasta töö eest. See küsimus on suunatud nõukogule. 2011. aastasse jäi üks väga suur töövõit.

Plaane ületavaid eksportijaid üha enam

Majandusministeeriumi andmeil kasvas oktoobris nende eksportööride arv, kelle tellimuste hulk ületas tavapäras taset.

“Oktoobris võivad jätkuda kaubavahetuses samasugused muutused kui eelneval kuul, samas aastatagune võrdlusbaas on jälle veidi madalam kui septembris,” kommenteeris ministeeriumi majandusanalüüsi talituse peaspetsialist Merike Riipinen reedel avaldatud kolmanda kvartali ekspordinäitajaid.

Kolmandas kvartalis kasvas eksport statistikaameti andme-

tel 8 protsenti, tõi 3,3 miljardi euroga kvartalite lõikes järjekordse rekordtasemeni. Vaatamata maailmamajanduse ja eelkõige euroala lõunapoolsete riikide majanduse nõrkusele on Eesti eksportöörid suutnud oma ekspordimahtusid suurendada. Seda on toetanud meie olulise mate ekspordipartnerite Rootsi, Venemaa, Läti ja Leedu majanduste teistest riikidest parem hetkeseis.

Eesti Konjunktuuriinstituudi uuringus osalenud tööstusettevõtetest 14% teatas oktoobris eksporditellimuste tõusmi-

sest üle tavapärase taseme, mis oli nelja protsendipunkti võrra enam kui eelneval kuul. Samas langes nende ettevõtete osatähtsus 62-lt protsendilt 55-le protsendile, kelle tellimused olid tavalisel tasemel, ning 31 protsendi suurenes nende firmade arv, kes ootasid eksporditellimuste vähenemist.

Impordis ulatus selle aasta kolmandas kvartalis kasv 11%-ni, mis viis impordi samuti rekordtulemuseni 3,6 miljardi euroga. Impordimahtu on aidanud kasvatada tugev sisenõudlus.

ARIPAEV.EE

Fitch: USA mõjutab iga riigi majandust

Fitch Ratingsi teatel ähvardab USAd majanduslangus, kui poliitikutud ei suuda vältida n-ö fiskaalkuristikku ehk automaatseid eelarvekärpeid ja maksutõuse. See omakorda mõjutaks iga riiki maailmas.

“Meie arvates tõukab see Ühendriigid tagasi majanduslangusesse,” ütles intervjuus Bloombergile Fitchi juhatuse liige Ed Parker. “Tegu on täiesti vältitava ja mittevajaliku majanduslangusega,” lisas ta.

Fitch hoiatas kolmapäeval, et USA krediidireitingut võidakse alandada, kui fiskaalkuristik tõeks saab. Moody's Investors Service ütles aga, et ootab ära majanduslikud mõjud ja teeb seejärel otsuse. Mäletatavasti võttis Standard & Poor's USA-lt AAA krediidireitingu 2011. aasta augustis.

Fiskaalkuristik kujutab endast 600 miljardi dollari väärtuses maksutõuse ja eelarvekärpeid, mis peaksid automaatselt rakenduma uuel aastal, kui USA kongress ei sekkku.

“See mõjutab pea iga maailma riigi majandust,” ütles Parker.

ARIPAEV.EE

BÖRS

Statoil plaanib võlakirju müüa

Statoil teatas, et otsib dividendide maksmiseks erinevaid mooduseid ning langevate naftahindade tõttu on firma nõus ka võlakirju müüma.

“See on teatud abivahend, mida me aeg-ajalt oleme kasutanud,” ütles Statoili finantsjuht Torgrim Reitan Bloomberg TV-le. “Statoil tahab anda aktsionäridele prognoositava ja kasvava dividendi.” Väidetavalt maksab Statoil sel aastal dividendi aktsia kohta 6,71 Norra krooni, selgus Bloombergi küsitletud 32 analüütiku arvamusel. Eelmisel aastal maksis firma dividendi 6,5 krooni aktsia kohta.

Swedbank First Securities'i analüütiku Teodor Sveen Nilseni sõnul müüb Statoil raha saamiseks tõenäoliselt võlakirju. Et seda vältida, peab Brenti toornafta hind püsima 120 dollari lähedal.

LENNUNDUS

SASi saatus ELi käes

Rootsi majandusleht Dagens Industri kirjutas esikaaneloos, et lennukompanii SASi saatuse on ELi kätes.

Põhjuseks asjaolu, et SASile laenu andnud pangad on nõus 4,7 miljardi Rootsi krooni ulatuses laene pikendama tingimusel, et Taani, Norra ja Rootsi riik neile garantii annavad. Garantii vajab aga ELi heakskiitu, et tegemist ei ole keelatud riigiabiga.

Lehe andmeil on seitsmest pangast kuus valmis SASi laene pikendada. Seejuures on jõuliselt sekkunud Rootsi ministrid, mistõttu on tegemist pigem poliitilise kui ärilise otsusega, märkis leht.

USA

Goldman sai 118 miljonit dollarit kahju

USA regulaatorid süüdistavad endist Goldman Sachsi kauplejat Wall Streeti pangale 118 miljoni dollari suuruse kahju tekitamises petuskeemiga, mis hõlmas väljamõeldud kauplemistehinguid ja võltsitud sissekandeid.

Manhattani ringkonnakohtule esitatud hagiis ütles kaubafuturi-dega kauplemise komitee (Commodities Futures Trading Commission), et Matthew Marshall Taylor oli 2007. aasta novembris ja detsembris sisestanud käsitsi valesid kauplemistehinguid, et varjata 8,3 miljardi dollari suurust futuuride positsiooni, kirjutas Reuters.

CFTC sõnul läks skeem pangale maksma 118,44 miljonit dollarit (91 miljonit eurot) ning nad ei viidanud Goldmanile, kuid teo toimepaneku ajal oli pank Taylori tööandja.

Vene gurmee restoran Nevskij
peakokk **Heimar Kuuskler**
kutsub Teid lõunale
proovima uut menüüd.

Kogu menüü ja joogid **-40% allahindlusega**
Eripakkumine kehtib **12. – 30. november**
kell 12:00 – 17:00

Tel: (+372) 628 6505 • nevskij@schlossle-hotels.com

TURUNDUS

MonaVie juhtfiguur: müüme ärivõimalust, mitte mahla. Saladuskatte all

Ä AIRA TAMMEMÄE
aira.tammemae@aripaev.ee

MonaVie võrkurundusketi ärimudel on niivõrd segane, et lõpuni saavad sellest aru vähesed. 24. oktoobril lahkas ETV saade "Pealtnägija" võrkurunduse viimase aja "hiti" MonaVie imemahla, mille müügitulud on mõnele tulus finantsskeem.

MonaVie sõltumatu distribuutor Vallo Arumäe, kelle kaudu MonaVie Eestisse jõudis, on oma tegevust laiendanud ka teistesse riikidesse. Tema sõnul pakub MonaVie Euroopas nelja toodet. "Need on 100% looduslikud mahlad Essential ja Active, söögikokteil RVL kehakaalu juhtimiseks ja looduslik energiajook EMV," tutvustab ta miljoniäri nappi tootevalikut. Tema sõnul koosneb MonaVie mahl 19 marjast ja puuviljast, 0,75-liitrine pudel mahla maksab ligikaudu 30 eurot. Arumäe sõnul ei müü nad siiski mahla, vaid elustiili ja äri alustamise võimalust.

Lihtsale inimesele vaid loosungid. MonaVie on äriinfo jagamisel paraku üsna kitsi. Tavalugejale on kättesaadavad kõlad loosungid ja liitumiskutsed, detailsem info on vaid võrguga liitunutele. Nii on kirjas ka Vallo Arumäe nimelisel MonaVie lehel: "Käesoleva domeeni kaudu ei ole Teil võimalik küsimusi edastada. Soovime kohelda oma partnereid võrdse, seetõttu palume Teil kasutada Teile MonaVied tutvustanud partneri personaalset kodulehte. Saate soetada personaalse kodulehe vähe- ma kui 0,50 € eest päevas."

Arumäe eitab kategooriliselt MonaVie ärimudeli sarnanemist püramiidskeemiga. "Valdkond, mida Wall Street Journal nimetab parimaks sotsiaalse äri mudeliks maailmas, nimetab ETV "Pealtnägija" püramiidskeemiks. See on ühtepidi irooniline, teistpidi kurb, kui väike on meie inimeste maailmapilt," on Arumäe pettunud.

Mitmetasandiline turundus, sotsiaalne äri, otsemüük, püramiidskeem – neid termineid kasutatakse MonaVie ärimudelist rääkides. Seadusega keelatud on neist püramiidskeemid.

Rahafoorum.ee lehel iseloomustab Taavi Pertman püramiidskeemi kui ärimudelit, kus osalejatele makstakse selle eest, et nad toovad järgmisi osalejaid. "Mitmed püramiidskeemid kasutavad ära võrkurunduse mudelit, et oma olemust varjata. Kõige kergem on neid ära tunda selle põh-

Ä Mis on mis
Vallo Arumäele kuulub kolm äriühingut

RICH LIFE EDUCATION OÜ müügitulu oli eelmisel aastal 13 960 eurot. Alustas tegevust 2008. aasta lõpul finantshariduse valdkonnas, on The Rich Dad Company litsentseeritud partner Eestis, Lätis ja Leedus. Ettevõtte korraldab ametlikke Cashflow klubi üritusi ja Rich Dad filosoofia põhinevaid koolitusi ja seminare.

INVISIBLE99 OÜ alustas 2010. aastal tegevust hariduse valdkonnas. Ettevõtte levitab Robert & Kim Kiyosaki ja The Rich Dad Company sõnumit, korraldab Rich Dadi filosoofia põhinevaid koolitusi ja seminare peamiselt Venemaal ja Ukrainas. Eelmise majandusaasta müügitulu oli 12 000 eurot.

RELLI GROUP OÜ on valdusettevõtte, mis investeerib logistika, haridus- ja kinnisvaraettevõtetesse. 2011. majandusaasta müügitulu oli 86 000 eurot.

jal, kui osalejate põhiline tulu tuleb selle pealt, et nad leiavad enda alla uusi liitujaid/müüjaid, mitte toodete müümisest klientidele," kirjutab Pertman.

Tarbijakaitsel asi käsil. Tarbijakaitses ameti tarbijapoliitika ja avalike suhete osakonna juhataja Hanna Turetski kinnitab pooleliolevat menetlust: "Praegu on meil tõepoolest menetlus seoses MonaVie juhtumiga pooleli ja eelkõige püramiidskeemi tõttu."

Arumäe sõnul pole nad seni saanud tarbijakaitses ametilt ühtegi ettekirjutust. "Oleme sarnaselt lugejatega kuulnud meedia kaudu lihtsalt ühe tarbijakaitsja isikliku arvamust," ütles Arumäe. "Kui keegi nimetab MonaVied mittelegaalseks, siis see tähendab seda, et üle maailma on üle nelja miljoni distribuutori, kes teevad illegaalset äri, ja mitte keegi ei ole seda siiani tähele pannud."

Ajakirja Newsweek 2008. aasta 1. augusti number näitab MonaVie äri nii: kohustusliku sissetulekute avalikustamise järgi tegeleb nende miljoni- pealine müügitüüm põhiliselt mahla joomisega. Üle 90 protsendi edasimüüjatest loeti jaemüügi klientideks, kelle teenistus koosnes põhiliselt endale müüdud kauba allahindlustest. Alla ühe protsendi kvalifitseerus komisjonitasule ja neist vaid 10 protsenti teenis enam kui 100 dollarit nädalas. Väljakukkumisprotsent, kuigi Mona Vie seda avalikustanud ei ole, on ühe tippvõrja sõnul 70 ringis.

Kuidas raha liigub? MonaVie litsentsi andja on Lienchtensteinis registreeritud firma NC Eurotax Network & Consult Institutsioon. Kuidas miljoni- tesse ulatuvad vahendustasud Eesti sõltumatute distribuutoriteni jõuavad, jääb saladuseks.

Vallo Arumäele kuulub kolm äriühingut, mille käive ulatus kokku ligi 112 000 euroni.

Ka teisele MonaVie sõltumatule distribuutorile ja hiljuti Blue Diamond Executive'i tasemeni jõudnud Elen Elbrale kuulub Eestis mitu ettevõtet. Nii Finantshariduse OÜ kui ka ETLT OÜ alustasid tegevust 2008. aastal. Paraku ei ole nende eelmise majandusaasta aruanded äriregistris kättesaadavad.

Arumäe ja Elbra sissetulek küünib MonaVie palgatabeli alusel 450 000 USA dollarini aastas. Nendele kuuluvate ettevõtete kaudu ei tundu sellised summad liikuvat.

Tasu maksmise kohta ütleb Arumäe: "See on automaatne süsteem, kus kompensatsiooni maksub MonaVie iga nädala eest välja otse meie virtuaalkontoris. Tegemist on valmis äristeemiga, kus ettevõtte on kogu äristruktuuri on ettevõtete üles ehitatud. Meie ülesandeks jääb vaid klientide ja partnerite leidmine."

LOGISTAKÄÄRIMEHEST ärimudeli müüjaks saanud Vallo Arumäe.

FOTO: DENIS GEORGIEVSKI/NAISTELEHT/SCANPIX

Majandustarkvara

Parim valik palgaarvestuseks ja personali haldamiseks

Taavi Tarkvara OÜ / Turu Plats 5/7-17, Tallinn
www.taavi.ee, info@taavi.ee / tel 6 800 855, 56 800 855

Majutuses sündis rekord. Siseturism kesisem

Majutusettevõtetes peatus tänavu üheksa kuu jooksul kokku 2,2 miljonit turisti, mis on rohkem kui ühegi varasema aasta üheksa kuu jooksul, teatas statistikaamet.

Välituriste peatus majutusettevõtetes 2012. aasta jaanuarist septembrini 1,5 miljonit, mis oli ligi 56 000 välituristi rohkem kui eelmise aasta samal perioodil.

Soomest saabub jätkuvalt kõige enam majutusteenuseid kasutanud välituristidest. Samas Soome turistide arv vähe-

32

eurot maksis septembris keskmiselt ööpäev majutusettevõttes, see on möödunud aastast 2 eurot kallim.

nes mullusega võrreldes 2%. Seevastu Venemaalt saabunud turiste peatus majutusettevõtetes 47 000 võrra enam. Alates 2008. aastast on Venemaa turistid Soome turistide järel majutusettevõtete suurim kliendirühm.

Lätist ja Ukrainast saabus kummastki viiendiku, Saksamaalt 9% ja Prantsusmaalt 8% rohkem turiste.

Kolmveerand aasta jooksul peatus majutusettevõtetes 740 000 siseturisti, mis oli 31 000 siseturisti enam kui mullu.

ARIPAEV.EE

Arumäe: äri tegemine ei ole kõigi jaoks

Kunagine Balti Logistika Baltimaade juht ja praegune MonaViesõltumatu distribuutor Vallo Arumäe ütleb, et tema nägi MonaVies tulusat ärimudelit. Ettevõtjaid aga ongi ühiskonnas vaid 10–15 protsenti ja nii ei ole seegi äri kõigi jaoks sobiv.

Miks Te MonaVie äriga liitustite? Ettevõtjana on kaks valikut – kas ehitada oma ärisüsteem ise või tegutseda ärisüsteemis, mis on juba valmis. MonaVie on oma sisult minifrantsiis, kus alginvesteering on kümneid ja sadu kordi väiksem kui frantsiisi puhul (nt McDonald's). Kui oma äris võib minna raha teenimiseks aastaid, siis soovituselunduses on võimalik sissetulekut teenida alates esimesest päevast. Lisaks puuduvad püsikulud (peale iseenda tarbimise) ja töötajad. Ettevõtjad saavad aru, kui palju vähem peavalu see tähendab.

Kuid nii nagu ühiskonnas ter- vikuna, on vaid 10–15% ettevõt- jad ja 85–90% lihtsalt tarbijad. Äri tegemine ei ole kõigi jaoks! Kui sul ei ole distsipliini, sa ei ole valmis tegema vigu ja saama üle oma hirmudest või sulle läheb korda teiste inimeste arvamus, siis on soovitatav olla lihtsalt tar- bija ja äriga mitte alustada.

Te olete deklareerinud, et Mo- naVie puhul ei ole tegemist püramiidskeemiga. Kui tege- mist oleks püramiidskeemiga, siis oleks palju lihtsam, siis ei peaks ju üldse tööd tegema või toodet tarbima. Kuid see ei ole seda, peame tegelikult tegema rasket tööd, kus tulemused lase- vad ennast sageli oodata. See on ka põhjus, miks ettevõtte tasus- tab tööd vääriliselt. Kindlasti ei seoks ma ennast ühegi äriga, mis ei ole aus, eetilise ja moraalne.

MonaVie maksab igal nä- dalal tasusid, annab ühekord-

seid boonuseid, saadab tasuta reisidele üle maailma, maksab autoliisingu.

Väärtus, mille eest distribuu- torid saavad tasu, on kontakt inimeselt inimesele oma tut- vusringkonnas. Ettevõtte ei pea maksma sellise jaotussüsteemi puhul raha vahendajatele, hul- gi- ja jaekaubanduskettidele ning reklaami- ja turundusfir- madele. See 50% makstakse ot- se inimestele.

Jääb mulje, et panustate oma koosolekutel enamiku ajast värbamisele ja teenimisvõima- lusele. Miks seenii on? Räägime toodetest sageli üks ühele kohtu- mistel ja kui keegi soovib lisaks toote tarbimisele tegutseda ka äri- ga, siis kutsume nad ärikoos- olekutele, millele viitate. Nendel kohtumistel põhifookus on äri ja kuidas sellega alustada.

Palun kommentaare “Pealt- nägijas” esitatud väitele, et võrgustikust väljumisel tuleb maksta 300 eurot. Igauks saab liituda äri- ga täna ja soovi kor- ral lahkuda homme ning selle- ga seoses puuduvad tal igasugu- sed lisakulud. See on täielik vale.

“Igas kuus on kohustuslik ost ca 200 euro eest”. Te ei pea te- gema mitte midagi. Nii nagu igas äris, on sul igakuised kulud. Igas ettevõttes tasutakse palga- kulude, kontorikulude, müügi- ja turunduskulude eest. Meie äris on ainuke kulu toode, mida ise tarbime.

Kuidas MonaVie müügivõrk toimib? Oluline on aru saada, et see ei ole mahlamüügiäri! Tut- vustame lihtsalt võimalust, kui- das igauks saab endale Mona- Viest tooteid tellida. Distribuut- or hakkab teenima raha, kui on leidnud ärisse kaks partnerit.

Ä Huvitav teada Big 7 liigutab miljardeid

Otseturunduse seitsme suure- ma ettevõtte käive ulatus 2010. aastal 24 miljardi dollarini. Sek- tori tuntumad ettevõtted on Avon, Herbalife, Tupperware,

Oriflame. Suurim turg on USA, palju ei jää maha Jaapan. Euroo- pa suurim tegija on Saksamaa. Otseturunduse uued kantsid on Venemaa, India ja Malaisia.

Parimad ettevõtetele suunatud tõkelahendused Tiido ja Partnerid Keeleagentuurist!

Kvaliteetne

Teenused vastavad kvaliteedijuhtimise standardile ISO 9001:2008 ja tõlketeenuse standardile EN 15038:2006.

METROSERT
SERTIFITSEERITUD / CERTIFIED
ISO 9001

METROSERT
SERTIFITSEERITUD / CERTIFIED
EN 15038

Professionaalne

Valdkonna- ja kliendipõhised tõlkemälud (terminibaasid) tagavad spetsialistidele harjumuspärase terminoloogia kasutamise.

Kõik teenused ühest kohast

Kirjalikud ja suulised tõlked, korrektuur ja toimetamine, tõlgete notariaalne kinnitamine, tõlketeksti originaaliga vastavaks küljendamine ja trükk.

Tiido & Partnerid

K E E L E A G E N T U U R

Teenuse tellimiseks või lisainfo saamiseks:

helista: 66 17 400 või 51 09 863

vaata: www.keeleagentuur.ee

kirjuta: info@keeleagentuur.ee

MUGAVAIM REHVIVAHETUS

nokian **nokian**
HAKKAPELIITTA 7 HAKKAPELIITTA R

Rehvide müük,
vahetus ja hoiustamine

www.tireman.ee

TALLINN:
Peterburi mnt. 58c, tel. 605 6090
Tartu mnt. 119, tel. 605 1066
Mustamäe tee 54, tel. 654 7650
Punane tn. 6, tel. 607 0104

TARTU:
Ringtee 35, tel. 737 1850
Aardla 23c, tel. 730 3745

PÄRNU:
Tallinna mnt. 82, tel. 443 9081

RAKVERE:
Haljala tee 15, tel. 322 7411

RAPLA (Rehvikeskus OÜ):
Uusküla küla, Soone, tel. 489 4166

VÄNDRA (Karotam OÜ):
Kase 20, tel. 446 7076

VILJANDI:
Piiri 2, tel. 435 5572

Suomesta Tallinnaan muuttava metallialan suunnittelu toimis- to etsii alihankkijoita eli metallirakenteiden valmistajia Virossa.

Power Tools OÜ on erikoistunut nostoapuvälineisiin sekä ko- ne- ja laite suunnitteluun. Yrityksen asiakaskunta on pääosin Suomessa. Suunnittelemme ja valmistamme asiakkaidemme tilausten mukaisesti tuotantoteollisuuden työkaluja ja apuvä- lineitä.

Lisäksi tarjoamme kokopäiväistä työpaikkaa kone- ja laite suunnittelu insinööreille. Vaatimuksena hyvä suomen kielen taito sekä Vertex G4 tai vastaavan ohjelman tuntemus.

Lisätietoja puhelimitse: +358 407 221 625, Tapio Risku, soome keeles.

Sähköpostitse: tapio.risku@lifttools.fi

VALMISTU TURUNDUSAASTAKS 2013!

WAZZAP?

2-päevane konverents kõigile turundajatele Roseni Tornis aadressil Mere pst 6, Tallinn

5. DETSEMBER: OTSETURUNDUS 2013

Kuidas e-posti turundus ja otsepostitus ergutavad müüki – garanteeritult!

10:00– 16:00 MICHAEL LEANDER (Taani)**6. DETSEMBER: TURUNDUSPLAAN 2013**

Kuhu liigub turundus aastal 2013? Millised on tarbijakäitumise trendid?

10:00– 10:45 Turg ja tarbijad 2013
Margo Veskimägi, TNS Emori Balti regiooni juht**10:45–11:05 Kaubandusturundus**
Ty Lehtmäe, Maxima Eesti brändi- ja kommunikatsiooni- osakonna direktor**11:05–11:25 Finantssektori turundus**
Kristjan Seema, SEB turunduse ja kommunikatsiooni divisjoni direktor**11:25–11:45 Automüügi sektori turundus**
Henrik Raave, Citymotorsi juhatuse liige**11:45–12:05 Toiduainetetööstuse turundus**
Marek Viilol, Põltsamaa Felixi turundus- ja müügidirektor
12:05–13:00 Lõuna**13:00–13:20 Turismisektori turundus**
Peep Ehasalu, Viru hotelli kommunikatsioonijuht**13:20–13:40 Meelahutussektori turundus**
Tanel Tatter, Solaris Kino kommunikatsiooni- ja turundusjuht**13:40–14:00 Ehituskaupade sektori turundus**
Britte Maidra, Bauhof Group AS turundusdirektor**14:00–14:20 Avaliku sektori turundus**
Kati Veskimägi, RMK turundusjuht
14:20–14:50 Kohv**14:50–15:20 Moekaupade turundus**
Jaanika Terasmaa, Montoni turundusjuht**15:20–15:40 Jookide turundus**
Kadri Ärm, Saku õlletehase turundusdirektor**15:40–16:00 Äriteenuste turundus**
Alar Jäger, Krediidinfo asedirektor**16:00–16:20 Ravimite turundus**
Ester Eemois, Pharma Holding OÜ juhatuse liige**Soodushind kuni 16. novembrini!**WAZZAP? I päev: **169 €** (täishind: 199 €)WAZZAP? II päev: **149 €** (täishind: 179 €)WAZZAP? mõlemad päevad: **299 €** (täishind: 349 €)

Hindadele lisandub käibemaks.

Lisainfo ja registreerimine

tel 53 079 151 või e-posti teel

silja@best-marketing.com

WWW.BEST-MARKETING.EE

BÜROOPRAKTIK 2012

Kuidas juhtida aega, infot ja inimesi!

Kahel päeval on kavas: 16 praktilist töötuba, 4 põnevat loengut, 11 sisukat praktikumi, 6 menukat lühikoolitust. Konverentsi raames toimub kontaktmess, et jagada praktilisi nõuandeid ja tutvustada erinevaid võimalusi:

Aasta
mahukaim konverents
4.–5. detsember
Sokos Hotel Viru
konverentsikeskus**KONTAKTMESS 5. detsembril**

Saal 1	Saal 2	Saal 3	Saal 4
12.30 - 13.00 ESTONIAN AIR Kuidas lennupiletitelt kokku hoida	AARIBER Miks valida kontorisse mineraalne joogivesi	SEEDER KONSULTAT-SIOONID Feng Shui kontor	ARHIIVIKESKUS Dokumendi- ja arhiivihaldus-süsteemid
13.10 - 13.40 A LA CARTE UNIFORMS Kuidas leida kvaliteetsed vormirõivaid	AVATAR Kuidas tagada korrektsed tõlked	ILUSALONG MARIBELL Uued trendid iluhoolduses	FUJITSU SERVICE Kuidas valida personalitarkvara
13.50 - 14.20 MARKETING SHARKS Kuidas kasutada sotsiaalmeediat ettevõtte huvides	UNIQUE HOTELS Kuidas muuta koolitused või koosolekud sündmusteks	KAFO Parima kohvi valmistamise nõksud	WEBWARE Dokumentide elektrooniline haldus osuarve näitel
14.30 - 15.10 SPIN PRESS Mida silmas pidada visiitkaartide ja trükiste puhul	TNT EXPRESS WORDWIDE EESTI AS Kuidas kiirkulleri ja transporditeenusega aega ja raha säästa	ANTIFIRE Kuidas tagada kontor	ORIENT KONTORIKAUBAD Kuidas kontor

Oma võimalusi tutvustavad **ÜHISTEENUSED, BABOR SPA, TAVECO DISAIN, BERENDSEN TEXTILE SERVICE ja VUNDER!**Vaata lähemalt <http://www.seminar.aripaev.ee/>

raamatupidaja.ee

29. novembril

Radisson Blu Hotel Olümpias

MAKSU-KONVERENTS**MAKSUD****09.00–9.30 Registreerimine ja hommikukohv****09.30–09.40 Sissejuhatus**Moderaator Äripäeva finantsdirektor **TOOMAS TRUUVERK****09.40–10.40 Koostöö maksuhalduriga ja kaasaaitamiskohustuse täitmine**Advokaadibüroo Hansa Law Offices partner ja vandeadvokaat **VAHUR KIVISTIK****10.40–11.40 Piiriüleste tehingute korral lähetus- ja maksuküsimused**Advokaadibüroo Hansa Law Offices maksukonsultant **KAJA TAMM****11.40–12.15 BLRT kontserni kogemused pideva maksukontrolli objektina**BLRT Grupi õigusdirektor **RAINER OSANIK****12.15–13.15 Lõuna****13.15–13.40 Muutused maksuseadustes aastal 2013**

Advokaadibüroo Hansa Law Offices partner ja vandeadvokaat

VAHUR KIVISTIK ja maksukonsultant **KAJA TAMM****13.40–14.30 Kuidas vältida võõra maksuvõla ohvriks langemist?**Advokaadibüroo Hansa Law Offices vandeadvokaat **GERLY KASK****14.30–15.00 Kohvipaus****15.00–15.45 Eestis töötava välismaalase maksustamine**Kindsigo Konsultatsioonid OÜ juhataja ja maksukonsultant **AULE KINDSIGO****15.45–16.45 Näiteid tulumaksualastest kohtulahenditest**SORAINENi partner **KAIDO LOOR****16.45–16.55 Konverentsi lõpetamine**

Osalemine maksab kuni 21.11.2012 registreerudes 179 eurot (km-ga 214, 80 eurot), tavahind on 229 eurot (km-ga 274,80 eurot). Registreerides korraga ühest maksjaettevõttest kaks või enam osalejat kehtib lisasoodustus 5%. Lisainfo ja registreerimine telefonil 667 0106 või juuli.iaanemets@aripaev.ee

www.seminar.aripaev.eeKoostööpartner:
Advokaadibüroo
Hansa Law OfficesHANSA LAW OFFICES
UNITED EXPERIENCE**Äripäev**
Radisson BLU
HOTEL OLYMPIA, TALLINN

“MIDA täpselt tahetakse, sellest ma ei ole aru saanud,” ütles Transcom Groupi omanik Rein Kilk pankrotiavalduse kohta.
FOTO: RAUL MEE

PANKROTIOHT

Kilk: ähvardus takistas tehingut. Ärihuvid ristusid

Ä ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

Kohus jättis rahuldamata Pärnu Laevatehase avalduse Rein Kilgile kuuluva valdusfirma Transcom pankroti väljakuulutamiseks. Kilgi sõnul üritas Pärnu Laevatehas takistada ühte Kilgi tehingut.

Transcom Groupi omanik Rein Kilk ütles, et Pärnu Laevatehas esitas pankrotiavalduse pahatahtlikult. “Põhiline on see, et arved on makstud õigeaegselt,” lausus Kilk.

Küsimusele, kas Pärnu Laevatehas võib edasi kaevata, vastas Kilk, et see toimub Pärnu Laevatehase arvel ja kui neil on palju raha, siis võivad seda kulutada. “On näha ja dokumentidega kaetud, et pankrotihoiatust on esitatud tasutud arvete eest. Puhas pahatahtlikkus. Mida täpselt tahetakse, sellest ma ei ole aru saanud,” märkis Kilk.

Kilgi sõnul mingit kasu sellest ilmselt loodeti ning üritati tehingut takistada, mida Kilk ei saanud täpselt kommenteerida, kuna see on konfidentsiaalne. Transcomi lepinguline esindaja vandeadvokaat Ramon Rask ütles, et kuigi meedia kir-

”**Kurb lugu on see, et alusetu pankrotiavalduse tõttu jäi toimuvata kasumlik tehing, sest arestiti Pärnu Sadama aktsiaid, mis kuuluvad Transcomile.**

Transcomi lepinguline esindaja vandeadvokaat Ramon Rask

jutab Transcomi maksejõuetusest, siis reaalselt ei ole Transcomil pankrotiga vähematki pistmist, vaid tegu on ärihuvidega ristumisega. “Seal on suurem taust. On erinevad ärihuvid, mis on põrkunud, Pärnu Sadama aktsionäride pinnalt,” kommenteeris Rask.

Pärnu Sadama aktsionärid on 50% A&O AS ja 50% Transcom AS. A&O aktsionärid on 50% Juhan Pihelbu, kes on ka Pärnu Laevatehase üks omanikest, ning 50% Mati Einmann.

Rask lisas, et kohtuotsus on selge märk sellele, et väited on lapsikud. “Kurb lugu on see, et alusetu pankrotiavalduse tõttu jäi toimuvata kasumlik tehing, sest arestiti Pärnu Sadama aktsiaid, mis kuuluvad Transcomile,” sõnas Rask.

Ta lisas, et see on ühe aktsionäri poole agressioon, kus surutakse läbi selliseid tingimusi, mida Transcom ei taha aktsepteerida.

A&O on survestanud Transcomi aktsiate saamiseks. Pankrotiavalduse rahuldamata jätmisega langeb ka pankrotiavalduse tagamine, milleks on Pärnu Sadama aktsiate arestimine.

Kas pankrotistumiste tagajärjel on rohkem vaenlasi tekkinud? “On näha, kes on sõbrad ja kes on vähem sõbrad, see on asja positiivne pool,” lausus Kilk.

Pärnu Laevatehase üks omanik Juhan Pihelbu ei leidnud aega, et Äripäeva küsimustele vastata.

EUROLIIT

Eesti pärandab vaeseima tiitli Kreekale

Kahe aasta pärast saab Eesti lahti euroala vaeseima riigi tiitlist, pärandades selle Kreekale, prognoosis Euroopa Komisjon.

Slovakkia, mis on Eesti järel vaesuselt teine riik, läheb Kreekast mööda juba sel aastal, vahendas agentuur Bloomberg.

Kreeka SKP elaniku kohta, mis on korrigeeritud suhtelise hinnatasemega, kahaneb aastaks 2014 läinud aasta 79,8 protsendilt 71,3 protsendile ELi keskmisest.

Aastaks 2014, mil Kreeka majandus peaks kuue langusaasta järel uuesti kasvama hakkama, on kärpekuuril Kreeka SKP kahanenud enam kui viiendiku võrra.

Tänavu prognoosib Euroopa Komisjon Kreekas 6% suurust SKP langust ja tuleval aastal 4,2% suurust langust.

RIIGIKONTROLL

Arvestatav hulk töötutest töötab mustalt

Riigikontroll korraldas töötukassa töötajate seas küsitluse, millest selgus, et arvestatav hulk töötuna arvel olevatest töötab mustalt, kirjutas portaali ERR Uudised.

Küsitluse tulemused näitasid, et 2011. aasta aprilli ja mai seisuga töötas mustalt hinnanguliselt 17 protsenti registreeritud töötutest ehk ligi 11 000.

Kõige enam on mustalt töötamine levinud ehitus- ja teenindussektoris.

Töötukassa sõnul suudavad nemad avastada ainult 5-10% mustalt töötamise juhtudest, avaldas riigikontroll.

LENNUNDUS

Palmer toob Estonian Airi konsultandid

Skandinaavia lennunduses ilma teinud kaks konsultanti üritavad hiigelkahjumist teatanud ja uue juhi saanud Estonian Airi pinnale tõsta, kirjutas Eesti Päevaleht.

Kjell Fredheim kärpis 1990. aastatel SASi asepresidendina firma kulusid viiendiku võrra ja vallandas üle 3600 töötaja. Kuni 1997. aastani kujundas ta Läti lennufirmat Air Baltic.

Mikael Wangdal juhtis kevadeni ahelpankrotti sattunud lennufirmat Skyways Express AB, mis lõpetas arvete maksmise, kui läks pankrotti Estonian Airi praeguse peadirektori Jan Palmeri juhitud tütarfirma Cimber.

Palmeri sõnul on tegemist oma valdkonna väga tugevate ekspertidega, kellele kuulub mõlemale oma konsultatsioonifirma, millega on sõlmitud lepingud kuni kuueks kuuks.

Samas ei soovinud Estonian Airi ja konsultatsioonifirmade vahelisele lepingusaladusele viidanud Palmer avaldada konsultantide tasu suurust. “Mul on neid väga vaja, et nad aitaksid mul muuta Estonian Airi strateegiat,” selgitas Palmér.

REITING

S&P tõstis Läti reitingut

Reitinguagentuur S&P tõstis ühe pügala võrra Läti reitingut, märkides, et majanduskasv aitab vähendada riigi võlakooormat ning aeglustuv inflatsioon annab lootust euro käibelevõtuks 2014. aastal.

S&P tõstis Läti reitingu tasemele BBB, mis on teine madalaim investeerimisjärgu reiting. Sama reiting on ka näiteks Mehhikol ja Brasiilial, vahendas agentuur Bloomberg.

Läti majandus kasvas kolmandas kvartalis ELi kõige kiiremas tempos, ammutades jõudu kaubandusest, tootmisest ja ehitusest. Esialgsel hinnangul kasvas SKP aastatagusega võrreldes 5,3%, teatas Läti statistikaamet. Teises kvartalis oli kasv 5%.

Tootmine ja kaubandus kasvasid aastatagusega võrreldes 7% ja ehitus 8%.

LENNUNDUS

Lennufirmast Iberia kaob 4500 töökohta

Lennufirma British Airwaysi emafirma International Consolidated Airlines Group SA teatas reedel, et selle Hispaania tütarfirma Iberia “võitleb ellujäämise eest”, milleks tuleb kärpida 4500 töökohta ehk viiendik palgalistest.

15% võrra vähendatakse ka Iberia lennukiparki, lühilendudel kärbitakse palgad odavlennufirmade palkade tasemele ning lendamine kahjumit tootnud liinidel peatatakse, teatas IAG.

Sellega järgib lennufirma Air France-KLM Groupi ja Lufthansa AG eeskju, vahendas agentuur Bloomberg.

Pesumüügi hobifirma kujuneb äriks

“Tunnen, et tänavune aasta on olnud minu jaoks läbimurdeline,” kinnitab juba 15 riigis oma pesukollektsioone müüv Kriss Soonik.

2008. aastal pesukollektsioonide müüki alustanud Soonik on praeguseks jõudnud oma butiikide või väljapanekutega kaubamajade pesuosakondades ka näiteks Jaapanisse ja Saudi-Araabiasse, kokku on ta jõudnud 24

kohta 15 riigis. Soonik ise peab tuntuimaks pesubutiigiks, kus ta on esindatud, Harvey Nicholas Saudi-Araabias.

Eestis müüb Soonik oma pesu Ulakas Kaunitaris ja vähemalt esialgu kavatsebki keskenduda siin ühele poele. Eesti müük on Sooniku sõnul äärmiselt tubli ja hoiab kõrget kohta Suurbritannia ja USA kõrval, millele järgneb jõudsalt nüüd Jaapan.

Majandustulemusest Soonik siiski veel rääkida ei taha, kuid kinnitas, et igal aastal on käive kahekordistunud. “Praegu mingitest konkreetsetest numbritest rääkida on siiski vara. Tunnen, et tänavune 2012. aasta on olnud meie jaoks läbimurdeline ning meie väiksest hobifirmast hakkab saama äri,” rääkis ta.

Aasta tagasi tutvustas Soonik oma pesukollektsiooni Elle

novembrinumbris, mis on maailmas kahtlemata väga kõva sõna. Kuidas see firmale mõjus? “Sellised asjad üleöö mingeid muudatusi ei too, pigem on neil pikemaajalised positiivsed küljed,” märkis Soonik. “Eelkõige peab sul olema kvaliteetne toode, mis jõuab õigel ajal poodi, ning siis võib edasi liikuda n-ö edevamatele radadele.”

ARIPAEV.EE

TÖLGE

Soomest Tallinnasse koliv metallifirma otsib Eestist allhankijaid ehk metallkonstruktsioonide valmistajaid.

Power Tools OÜ on spetsialiseerunud töstmisabivahenditele ja masinaehitusele. Firma kliendid on põhiliselt Soomes. Disainime ja valmistame klientide tellimuste põhjal tootmistööstuse tööriistu ja abivahendeid.

Ühtlasi pakume täiskohaga tööd masinaehitusinsenerile. Vajalik hea soome keele oskus ning Vertex G4 või vastava programmi tundmine.

Lisainfo (soome keeles): tel +358 407 221 625
Tapio Risku, tapio.risku@lifttools.fi

KONTORIHOOSED

Ettevõtted otsivad suuri büroopindu.

Turul on ruumi arendustele

A LAURA MALLENE
laura.mallene@aripaev.ee

Büroopindade turul on kitsas. Napib suuri, üle tuhande ruutmeetriseid büroopindu, seega on potentsiaali arendustegevusele.

“Arendus on alguse saanud südalinnas, kus kaks büroohoonet on juba ehitamisel. Me nägime juba paar aastat tagasi, et südalinna võiks midagi juurde ehitada, kuna seal on nõudlus ja pinnapuudus kõige suurem,” sõnas Colliersi partner Margus Tinno.

Praegu on büroopindade turul mitu olulise tähtsusega liikumist: uut bürood otsivad Pohjola Grupp, IfP&C ning Eesti Energia, kes ühtlasi müüb kahte kontorihoonet. Uue esinduspinna otsingul on ka Eesti Loto. Kui siia juurde lisada Eestisse tu-

50%

ümber peab olema büroopinnast ette broneeritud, et pank arendusele laenu annaks.

Tehingute aktiivsus tagasi 2008. aasta tasemel

MERILI PALU
Seven Real Estate Advisorsi analüütik

Seven Real Estate Advisorsi kinnisvaramulli indeks, mis võrdleb kinnisvara praegust väärtust buumi tipuga 2007. aastal, on praegu 56,3 punkti tasemel. Oktoobris tõusis indeksi väärtus võrreldes eelmise kuuga 0,7% ning aastatagusega võrreldes 7,4%.

Oktoobris ületas indeks alates kinnisvaraturu põhjast esimest korda 55,9 punkti piiri. Ühtlasi oli tegu tugevaima aastakasvuga, kusjuures võrreldes eelmise aastaga on kasvanud

indeksi kõikide komponentide väärtused – korteriomanditest maatulundusmaani –, mis peegeldavad reaalselt toimunud tehingute hindu. Müügikuulutustel põhinevatest pakkumishindadest on tõusnud korterite ja äripindade pakkumishinnad, samas langenud majade ja maade pakkumishinnad.

Oktoobris jätkus ka tugev tehingute arvu kasv. Tehingute koguarv oli 4355, mis kasvas aasta baasil 11,4%, neist ostumüügitehingute arv oli 3504, kasvades 13%. Viimaste kuude põhjal võiks öelda, et tehingute

guaktiivsuse poolest oleme tagasi 2008. aasta keskpaiga tasemel.

Kinnisvaramulli indeks on Seven Real Estate Advisors'i arvutatav laiapõhjaline indeks, mis näitab Eesti kinnisvara väärtuse muutust. Kinnisvaramulli indeksi tipp ehk väärtus 100 punkti oli Eesti kinnisvaraturu väärtuse kõrghetkel 2007. aasta veebruaris. Kinnisvaraturu põhi aga saabus 2010. aasta juunis, mil kinnisvaramulli indeks näitas 49,8 punkti. Praeguseks on indeks võrreldes põhjaga 13% kõrgemal.

CKE Kinnisvara

VÕTAME MÜÜKI KINNISVARA

Pildid Teie varast teeb professionaalne fotograaf.

Koolitatud maakler
Reelika Tammemäe
Tel 56 669 298, 641 0808

Koristus- ja puhastusteenused

TARTU	640 1400	Näituse 27
TALLINN	67 06 006	Pirni 12
RAKVERE	507 1974	Tallinna 21
PÄRNU	555 30 440	

info@cleanplanet.ee

ehitusuudised.ee

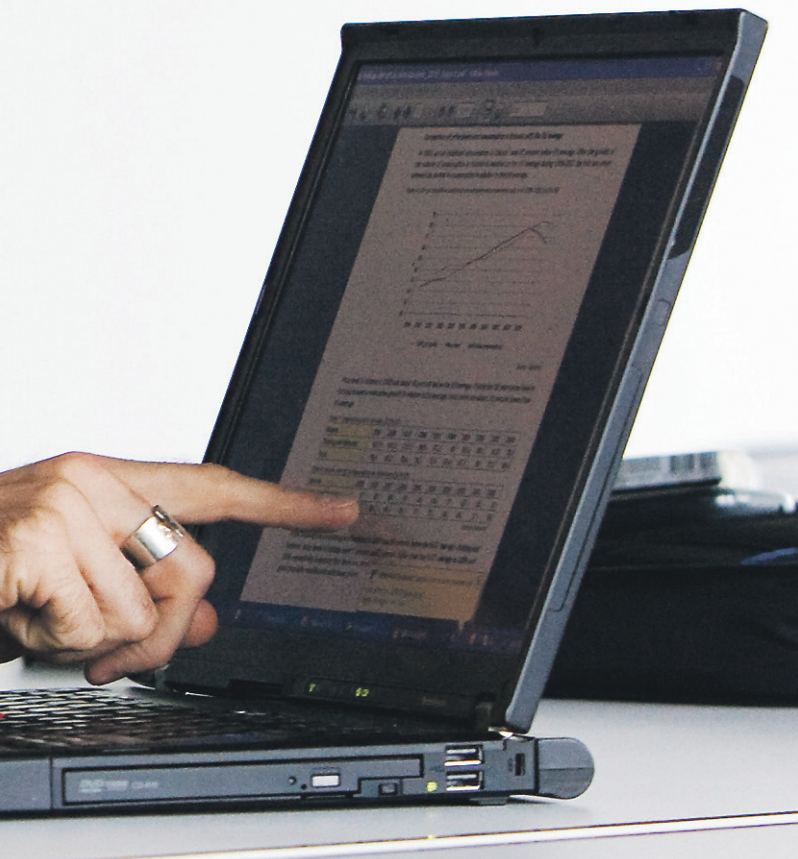

ELAR TOOMSALU
Elamispindade maakler
+ 372 5697 9920
elar.toomsalu@remax.ee

RE/MAX CENTRAL

COLLIERSI partneri Margus Tinno sõnul oli juba kaks aastat tagasi näha, et Tallinna südalinnas võiks büroopinda juurde ehitada.

FOTO: RAUL MEE

Müüki tuleb mitu suuremat büroomaja

Efektiivsuse otsimine on büroopindade turul käima läinud mitu suuremat tehingut.

Eesti Energia ASi Kinnisvara direktor Urmas Uiboa id ütles, et ettevõtte kinnisvara müümine on ajendatud eesmärgist suunata raha ettevõtte põhitegevusse – elektri, soojuse ning vedelkütuste tootmisesse. “Eesti Energi al on ajaloolisest pärandist tulenevalt arvestatav hulk kinnisvaraobjekte, mille haldamine on ressursimahukas. Mõistlikum on suunata võimalikult palju tähelepanu uutele investeeringutele, mis aitavad edasi viia Eesti Energia põhiäri,” selgitas Uiboa id.

Oma pinnale rentnikuna. Eesti Energia kuulutas oktoobris välja Laki 24 ning Kadaka tee 63 büroohoone müügihanke. Uiboa ia sõnul oodatakse pakkumisi novembri lõpuks. “Eialgu jääb Eesti Energia neile kahele müüdavale pinnale tüürikuks, paralleelselt kinnisvara müügiga otsime ka uut kontoripinda, kuhu oleks võimalik koondada praegu erinevatel Eesti Energi ale kuuluvatel ja tüüripindadel tegutsev personal,” lisas Uiboa id.

Tänavu mais pani Eesti Energia müüki 47 eri linnades paiknevat objekti. Neist 14 on praeguseks uue omaniku leidnud.

Ka If P&C Insurance AS soovib kommunaalkuludes ja büroopinna kasutamisel efektiivsemaks muutuda. Kui praegu

toimub töö Pronksi ja Laki tänavakontorites, siis nüüd soovib ettevõtte töötajad ühte kohta kokku tuua. Otsinguga alustas ettevõtte juba eelmise aasta lõpus, kaardistades kõik pinnad, mida pakkuda oli. Kuid nende hulgast uut pinda ei leitud.

“Ei leidnud just seetõttu, et töötajate arvust tulenevalt peab meile sobiv büroo olema keskmisest suurem, kuid valmis pinda ei olnud vähemalt sel hetkel turul pakkuda,” selgitas If P&C Insurance ASi haldusjuht Algis Suik. “Kuna me ei ole kinnisvaraspetsialistid, kaasasime koguprotsessi nõustama kinnisvarabüroo ja seadsime endile eesmärgi sama tehingu raames müüa olemasolevad hooned ja asuda rentnikena uude büroohoonesse.”

Uus annab kokkuvõidu. Ka kommunaalmaksed on praegustes hoonetes võrreldes tänapäevaste kontorihoonetega suuremad. “Uuelt büroohoonelt eeldamegi efektiivsust nii kommunaalkuludes kui ka pinnakasutuses, unustamata sealjuures ära töötajate heaolu. See võiks olla kombinatsioon avatud kontori ja kabinettidest,” sõnas Suik.

Praeguseid hooned omab ettevõtte oma tütarfirma kaudu. “Aga kindlustusfirma eesmärk ei ole kinnisvara omada ja hallata. Uuele pinnale läheme ikkagi rentnikena,” sõnas Suik.

giteenuseid kolivate välisfirmade otsingud, moodustab kogumaht vähemalt 20 000 ruutmeetrit.

Ka Seven Real Estate'i partneri Urmas Lauri sõnul on turul märgata liikumist. “Pakkumine suureneb. Aga siin on üks väike nüanss – pangad reeglina ei finantseeri, kui ei ole mingit etteüürimist, mingi protsent projektis – tavaliselt on see umbes 50 kandis. Sageli tuleb esimene osa arendustegevusest omakapitaliga. Seda peavad nii mõnedki investorid riskantseks ja kulukaks,” sõnas Laur.

Paremini läheb Lauri sõnul neil, kes julgevad n-ö spekulatiivselt hoone valmis ehitada. “Järgmistel on sellevõrra raskem – nõudlus hüppeliselt kasvanud ei ole, pigem liigutakse sektori sees,” sõnas ta.

Klient otsib funktsionaalset lahendust. Büroopindade ehitamine on riskante ja klient on endiselt väga hinnatundlik. Tinno sõnul ei ole nõudlus selline, et see mingit buumi tekitaks. “Küsimus on ikkagi suures pildis. Üks põhjus, miks uut hoonet

”**Sageli tuleb esimene osa arendusest omakapitaliga. Seda peetakse riskantseks ja kulukaks.**

Seven Real Estate'i partner Urmas Laur

otsitakse, on see, et saada igas mõttes funktsionaalsem ja efektiivsem pind,” selgitas Tinno.

Praegu on nõudlust büroopinnale, mis on äriselt väljakujunenud asukohas. “Ettevõtted väga ei taha olla tühermaale rajatavas esimeses hoones. Ja loomulikult peab hoone olema tänapäevane, vastama uutele energiatõhususe nõuetele,” kirjeldas Tinno. Kesklinnas sellist pinda naljalt ei leia.

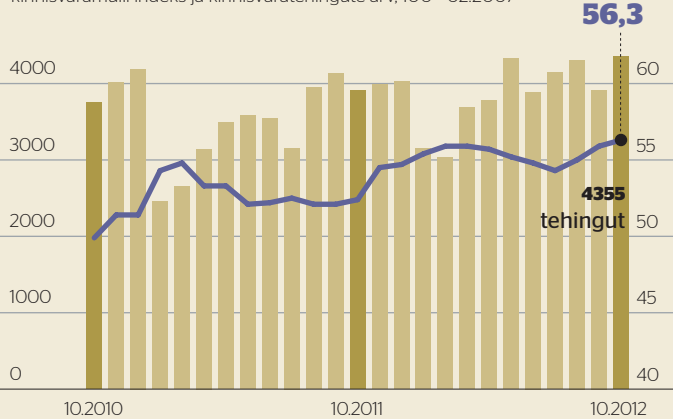
Tinno hinnangul on selge surve büroopindade sektorile hea. “See annab positiivset nooti selleks, et turgu elus hoida, et veri ringi käiks,” ütles ta.

Samas ei tasu arvata, et puhtalt sellepärast hakkavad tüürihinnad tõusma. “Uute hoonete tüürihinnad on seotud kahe aspektiga – arendusmaksumusega ning ettevõtete tüürimaksevõimekusega. Mis hinnaga ollakse valmis büroohoonet kellegi jaoks rajama – see on mõjutegur number üks. Buumiajast jääme mõneks ajaks väga kaugele,” nentis Tinno.

Lauri sõnul aga tähendab säästlikumale ning efektiivsemale pinnale kolimine ka seda, et klient peab maksma kõrgemat tüürihinda.

Ä Võrdlus

Keskmine hind kerkis koos tehingute arvuga
kinnisvaramulli indeks ja kinnisvaratehingute arv, 100 = 02.2007

Laiapõhjaline kinnisvaramulli indeks näitab Eesti kinnisvara väärtuse muutust. Arvutatakse igakuiselt maa-ameti ja portaali KVEE andmete põhjal, aluseks võetakse andmed nii elamis- ja äripindade kui ka maa kohta. Indeksi väärtus oli 100 punkti tasemel veebruaris 2007, mil kinnisvara väärtus oli kõrgeimal tasemel.

ALLIKAS: SEVEN REAL ESTATE ADVISORS

7,4 protsenti kasvas kinnisvaramulli indeks oktoobris võrreldes aastataguse ajaga.

ARCO VARA

Arco Vara 20 – usalda kogemust!

Pakume müügiks üle 30 detailplaneeringuga arenduskinnistu Tallinnas ja lähiumbruses!

Lisainfo:
AIVAR KALJULAI
+372 564 0565
aivar.kaljula id@arcovara.ee

14 aastat kogemust kinnisvaraturul!

Tarmo Kalviste, 501 3544
www.arcovara.ee/166087

Paldiski mnt 9
Üürile anda **uues** hoones esimese korruse äripind. Vitriinaknad Paldiski mnt poole. ÜP: 56,1 m²

Uus ja esinduslik ärihoone Tallinna kesklinnas
Üüriinfo:
Margus Pöld, 501 3647

www.arcovara.ee/navigator

Reparo!
www.reparo.ee

ÄRIPINDADE EHITUS, REMONT, SISEVIIMISTLUS

HINNATÕUS

Ehitushind veab vanade korterite hinda

Raid & Ko juhataja Andree Raidi sõnul on Tallinna elamispindade turu oluline mõjutaja vähenev uute elamispindade pakkumine. Ehitushindade kasv on viinud uusarenduse kallinemiseni. “Iga järgmine projekt tuleb eelmisest pisut kallimana turule,” ütles Raid. “Nii mitmedki korteriprojektid on külmutatud ja pandud paremaid aegu ootama. See tähendab, et uute korterite pakkumiste hulk on kokku kuivamas.”

Kui valikuvõimalus väheneb, peavad uue kodu otsijad uue korteri asemel sageli otsustama vanemas majas asuvate korterite kasuks. Nii jõuab osa uusarenduse nõudlusest ja nii ka hinnatõusust vanemate korterite turule. See siiski ei mõjuta Raidi sõnul praegu veel tüüpilisi “mägede” kortereid, pigem on uue korteri otsijatele alternatiiviks kuni kümme aastat vanad majad.

UUSEHITIS

TÜ uus hoone avatakse detsembris

9,4 miljonit eurot maksma läinud Tallinna Ülikooli uus hoone avatakse selle aasta lõpus. Hoone projekteeris arhitekt Ignar Fjuk ning ehitas AS Oma Ehitaja.

Hoone oli plaanis avada juba selle õppeaasta alguseks, ent uni-kaalsed projekteerimislahendused, mis panid ehitaja proovile, nõudsid enam aega.

Ülikooli hoone kõige alumisele korrusele tulevad ökoloogide külmkamber ja kasvukamber, katusele on plaanitud kasvuhooned.

Kinnisvararubriigi standardreklaam
42x57 mm hinnaga 30€
Reklaami tellimine:
Andres Koger
andres.koger@aripaev.ee
Tel 667 0030, faks 667 0200

RÄVALA KAHEKSA
Üürile anda **büroopinnad Tallinna Citys**
suurusega alates 15 m² kuni 750 m²
hind alates 3,20 €/m²
Rävala pst 8
Tel: +372 52 490 90
e-post: rent@r8.ee
WWW.R8.EE

www.torujyri.ee **TORU-JÜRI**
Tee kütmine mugavaks
ROOTSI GRAANULPÕLETID
Põhjamaade kvaliteet
Universaalsus
Puu/Pellet
Tallinn, Pärnu mnt 238 Tel:614 0334
Tartu, Tähe 117a Tel:736 7143
Viljandi, Leola 49 Tel:433 0002
Pärnu, Pae 1 Tel:443 0491
Jõhvi, Rakvere mnt 38a Tel:332 5578
Rakvere, Niine 5 Tel:324 5311

ÄRIPÄEV 12. november 2012

toimetaja Vilja Kiisler tel 667 0182, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

ÜKS KÜSIMUS

Suurärimees Hillar Teder praktiliselt kaotas tänavu augustis vaenuliku ülevõtmise tõttu kontrolli oma Kiievi Sky Malli kaubanduskeskuse üle.

Kuidas kindlustada end võimaliku jõuga ülevõtmise vastu?

REIMO HAMMERBERG,
Advokaadibüroo Sorainen

Mul on keeruline kommenteerida Tederi juhtumit, kuna minu jaoks teadaolev info piir-dub vaid meedias avaldatuga. Selle põhjal tundub, et pooled olid sõlminud tagasiostuõigusega müügilepingu ehk repolepingu, seda tehakse sageli tagatise andmiseks, kui on vaja vahendeid sildfinantseerimiseks. Sellise lepingu kohaselt müüb ostja aktsiad ajutiselt finantseerijale ning aktsiad jäävad tagatiseks ning hiljem on müüjal õigus need kokkulepitud ajal ja hinnaga tagasi osta. Praktikast tehakse ka nii, et kui müüja tõesti tahab vaid tõhusat tagatist anda, siis ei anna ta ära hääleõigusi, st juhtimisõigused jäävad ikkagi aktsiate omanikule. Sel juhul ei saa midagi sellist juhtuda. Kui vahepealne finantseerija on strateegiline finantseerija (nagu võis olla viidatud Tederi juhtumist), siis ta tahtiski võib-olla rohkemat, võimalust osaleda juhtimises. Eesti tingimustes ma pole päris sellistest ülevõtmisest kuulnud, nagu nimetatud juhtumist võis Äripäeva vahendusel lugeda.

ASSAR JÕEPERA,
Fotoluksi omanik

Ma arvan, et selle vastu ennast kindlustada pole võimalik. See lähtub ju otseselt sellest, kui palju on ettevõtetel aktsionäre ja omanikke. Kui omanike huvid on erinevad ja omanikud on kõik võrdses osaluses, siis juhul kui kaks või kolm osapoolt otsustavad, et nende nägemus on teine ja selle ühe inimese oma teiste aktsionäridega ei klapi, siis põhimõtteliselt on see ju võimalik igal pool.

Tuleb olla ainuomanik, see on võimaliku firma jõuga ülevõtmise vastu ainuke kindlustus. Muud varianti ma väga ei näe.

LUGEJA ARVAB

„Jah, paraku on riik äpu suurfirmade juhtimisel. Mida kiiremini seda tunnistatakse ja viga parandada üritatakse, seda parem maksu-maksjale.

Kommentaari artiklile „Parteid täidavad läbi riigifirmade enda rahakotti”

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon: (372) 667 0195,
(372) 667 0222,
faks: (372) 667 0265,
(372) 667 0165
Trükk AS Kroonpress
Toimetuse:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111,
faks: (372) 667 0265
Korrespondent Tartus
Väinu Rozental,
vainu.rozentala@aripaev.ee
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105,
faks: (372) 667 0200
Seminarid, käsiraamatud, Raamatuklubi ja infolehed:
tel: (372) 667 0207,

faks: (372) 667 0290
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099,
faks: (372) 667 0300
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine
Ainult Äripäeva paberlehe tellija saab lugeda Eesti parimat majanduslehte digiversiooni **Internetis, iPadis ja nutitelefonis.**
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

ÄRILAUSE

„Hillar Teder: Ikka käiakse läbi, kõik asjad on sõltuvuses. Igasugune äri põhineb üksteise tundmisel ja lugupidamisel.

Suurärimees selgitab, miks on annetajatest suurärimehed valdavalt riigifirmade nõukogu liikmed.

KOLUMN

Muutus vajab uusi inimesi, aga sotsid on “üks neljast”

Kolme ja poole aasta eest võimult eemale tõrjutud sotsiaaldemokraatide soovi võtta võim ning kunagised valitsuskaaslased eemale tõrjuda võib mõista. Usk saada varasemast parem häälesaak on suur. Kuid kandikul ei anna sotsiaaldemokraatidele võimu keegi – näiteks soodsal hetkel erakorralisi valimisi esile kutsudes. Kindlasti mitte.

Seda, kui tüdinud on Eesti ühiskond pikalt võimul olnud erakondadest, eriti Reformierakonnast, selgitavad korralised valimised. Ja esmalt kohalikud, mis on juba aasta pärast. Loomulikult on Eesti ühiskond võimuerakondade vahetuseks valmis. Küsimus on, mille vastu on vahetada.

Eelmistel valimistel imbus poliitikasse rohkem kui uue erakonna jagu uusi tegijaid, kuid nad valisid olemasolevatega liitumise. Ka väljaspool praegusi parteisid on palju võimekaid inimesi, kuid vähe sellised, kes suudaksid pikemat aega koostööd teha. Kes tahaks kümne aastat järjest koos riiki juhtida. Res Publica laguneski seetõttu, et juba mõni kuu pärast võitu avastas osa, et see pole ikka nende koht ja kõik liitunud inimesed polegi “suure ühise tõe” eest väljas.

Sotsiaaldemokraadid võivad ju tunduda värske jõuna, kuid tegelikult on tegemist “ühega neljast”. Erakorraliste valimiste avaldus aitas neid taas kord korraks pildile, kuid ei mõjunud veenvalt.

Nad teadsid ju ise ka, et valitsejad sellega kaasa ei tule. Ja pole sugugi kindel, et Eesti ühiskond on sotsidega sama meelt. Võib-olla pooled on. Täpselt nagu USA presidendivalimistel – ligi pooled valijad on Barack Obamas pettunud, kuid veidi enam kui pooled ei ole.

Parteid muutuvad kiirelt. Eestis tähtsustakse erakonda kui organisatsiooni ja kaubamärki selgelt üle. Inimesed teevad partei, aga parteid ju muutuvad – väga palju. Eesti Ekspressis hiljuti avaldatud Reformierakonna 18 aasta tagune valimisreklaam näitab, et osa kandideerijaid on praeguseks surnud, enamik poliitikast lahkunud ning mõni üksik jäänud. Erakonnad muutuvad kiiresti – kes ei suuda Kaja Kallase kombel hääli tuua ja tähelepanu keskpunktis olla, peab pärast valimisi suunduma parematele jahimaadele, tihipeale ka halvematele.

Ühiskonna valdav osa ootab praegu uusi nä-

JANEK MÄGGI
Powerhouse'i juhataja

„End n-ö üheks õhtuks pak-kudes võib ka valimisi võita.

gusid (kes ei kuulu “Pehmete ja karvaste” alalistes osatäitjate hulka), rohkem valikuvõimalusi, st uusi erakondi ning värskeid ideid, mis ühiskonnas edasi arendaks. Sotsiaaldemokraadid ja Keskerakond on võimult mõnda aega eemal olnud ja võiksid värskest anda. Kuid kellega nad koos riiki valitseksid? Keskerakonna koostöövõimelisus Reformierakonnaga on teada, ja kui olud seda nõuavad, võivad nad juhtida nii riiki kui linna.

Sotsiaaldemokraatidega on lugu keerulisem. Erakorraliste valimiste jutt oli suunatud Reformierakonna ja IRLi vastu. Keskerakond on nende meelest samuti paha, sest Tallinnas pöörasid sotsid Keskerakonnaga tülli.

Kellega Sven Mikser plaanib riiki valitsema hakata? Või usuvad sotsid, et saavad üle poole riigikogu häälest? Nii geniaalselt tulemust suudab teha ainult Edgar Savisaar Tallinnas, aga mitte Sven Mikser riigis. Samas – tal Savisaare kõrgkool seljataga.

Uus partei ilmselt tuleb. Paljudele minu tutvusringkonna inimestele ei meeldi see, milliseks meie poliitiline avalikkus on kujunenud. Kuid äng ei ole nii suur, et nad tahaksid ise käised üles käärida ja võitlusesse asuda – võimu pärast. Reformierakond, IRL ja Keskerakond saavad praegust seisust arvestades igal juhul kolme peale üle poolte häälest ka järgmistel valimistel. Nii nutikad on nad kindlasti, et isegi eriti närvilistes skandaalides mõjuda ligilikult asendamatuna.

Rain Rosimannuse soovitus, et kui Reformierakond ei meeldi, tehke oma erakond, on muidugi õige. Ja usutavasti proovijaid järgmiste riigikogu valimiste ajaks ka tuleb.

Muutusteks on vaja uusi inimesi. Neid, kelle näod mõjuvad usaldusväärset ja kes seda ka päriselt on. Ning tõenäoliselt on vaja ka uut keha (erakonda), mis uusi inimesi koondab.

Kuid umbes kolmandik ühiskonnast tahab “elukaaslast” suhteliselt tihti vahetada. Nad on nagu poissmehed või tüdruknaised, kes eelistavad abielule ööklubides vabalt ringivaatamist. Ning sellistele on raske midagi rajada. Aga parteid võivad n-ö üheks õhtuks ennast pakkuda, ja nii võib ka valimisi võita.

Aga siis tuleb hakata valitsema. Ja valitseda saab kaua vaid siis, kui ollakse suhteliselt ühtne ja kriitika suhtes ükskõikne. Muidu kuluvad närvivid liiga kiiresti läbi.

REPLIIK

Suurparteide võimu tuleb murendada

Praegu riigikokku pürgiv partei peab üle saama viie protsendi piirist, selle künnise võiks allapoole tuua. Kuna muudatuse eesmärk oleks tuua riigikokku uusi poliitilisi jõude, annaks see efekti koosmõjus teiste leevendustega, millest olulisim on erakonna loomise reeglite lihtsustamine. Kaaluda võiks parteide sünni toetamist riigieelarvest. Riigieelarvelist toetussummat võiks käsitleda laenuna, mis tuleb tagastada, kui partei näiteks üle üheprotsendise künnise parlamenti ei pääse. Erakonna loomine peaks

VILJA KIISLER
arvamustoimetaja

„Võimulolijaid oma võimu murendamise huvis põhjust kahtlustada ei ole.

olema lihtsam kui praegu. Tuhande liikme asemel võiks alustada poole väiksema või isegi paarisajapealise ühtset programmi jagava inimhulgaga.

Parteinimekirjad peab avaldama. Europarlamendi valimise korras suudeti pärast “Taran-di tegemist” see muudatus karmelt ära teha. Et suurparteid samale riigi tasemel nii kangekaelselt vastu seisavad, on põhjendatav asjaoluga, et üksikandidaadid ei kujuta endast reaalselt ohtu, tegelikku parlamenti pääsemise võimalust neil

ei ole. Kalev Kallo istub riigikogus 308 häälega, Leo Kunnas oma 3269 häälega sai ainult riigikogu rahastamise järelevalve komisjonilt armutult kottida.

Parteid tuleb liikmemaks maksma panna. On ükskõik, kas sõlmitakse otsekorraldused, mittemaksjad visatakse välja või vähendatakse mittemaksmise korral proportsionaalselt riigieelarvelist toetust.

Ainult et... Muudatusi saavad teha need, kes on võimul. Võimulolijaid oma võimu murendamise huvis põhjust kahtlustada ei ole. Surnud ring.

HOOP ENERGIAHINNALE. 2021. aastal pea-aegu vältimatuks muutuv energia mikro-tootmine on juba praegu kasulik investeering.

MONAVIE LIIDRID TEENIVAD TASKILA PALKA. Võrkturundusäri MonaVie Eesti liidrite kuusissetulek on samal tasemel Tero Taskila omaga.

VAATA: KURADITOSIN FIRMAT, KUS KÕIK

TAHAVAD TÖÖTADA. Tööturu-uuringutega tegelev Universum reastas 13 ettevõtet, kuhu on kõige suurem töötajate tung.

KILK: PANKROTI NÕUDJA TAHTIS ÜHT TEHINGUT TAKISTADA. Transcom Groupi omanik Rein Kilk ütles, et Pärnu Laevatehase poolt esitatud pankrotiavaldus oli pahatahtlik ning üritas takistada ühte tehingut.

KOMMENTAAR

Kirjeldage lihtsate sõnadega, mida ja milleks te teete

Infotehnoloogia on teatud mõttes veel siiski Henry Fordi aegsete autode arenguetapis. Keegi ei taha enam hobusega sõita, kuid selline auto nõuab peale roolikeeramisoskuse ka süvenemist tehnikasse.

Gartner Inc'i tippjuhtide uuring ütleb, et 65% tippjuhtide hindab IT mõju kõige olulisemaks oma ettevõtetele, kuid 85% juhte peab seda suurima frustratsiooni ja ebamäärasuse allikaks oma töös. Uuringud tõendavad ka, et IT-projektid lõpevad täieliku põrumisega 20 korda sagedamini kui muude valdkondade projektid ning ei saavuta eesmärke rohkem kui 75% tõenäosusega.

Lastehaigused põdemata. IT pakub enneolematuid võimalusi nii raha, võimu kui ka kuuluse ümberjagamiseks. Iga nädal toob teateid läbipõrumistest, kuid ka *jackpot*'i võitmistest. Nt seni tundmatut Korea artisti on kolme kuu jooksul Youtube'is vaadanud pool miljardit inimest. Samas on IT siiski veel väga noor. 40 aastaga on lastehaigused lõpuni läbi põdemata. Kuna head tavad ja mõttemudelid on välja kujunenema-

ANTS SILD
BCSI juhataja

IT on praegu veel nagu Fordi-aegne auto: peale roolikeeramisoskuse on vaja ka tehnikasse süveneda.

ta, siis viib IT meid tihti mõistuse piirile. Lisaks eelistavad tootjad (meie kui ostjate nõusolekul) pidevalt turule tuua mitmekülgseid, kuid vigadega uudistooteid, selle asemel et põhjaliku testimise käigus puudused kõrvaldada.

Vahel on ebaõnnestumise süüdlased väljaspool IT-projektide siseringi: küberkurjategijad ja häktivistid. Valdava enamiku ebaõnnestumiste põhjuseks pole aga mitte tehnoloogia, rahapuudus või suutmatud programmeerijad, vaid projekti kavandav ja juhtiv meeskond nii tellija kui ka täitja poolel

ehk meeskonna suutmatust luua tervikpilt sellest, mida, milleks ja kuidas tehakse.

Tervikpilt seostab äriprotsessid ja ärieesmärgid, kasutatavad infosüsteemid (tarkvara), nendega töödeldava info ning tehnoloogilise infrastruktuuri. Kui meeskonnal puudub sellest tervikust arusaam ja võimekus viia iga osa selles tervikus oodatavasse tulevikuseisu, siis ei tohiks äripoole tellija või IT-lahenduse pakkuja sellist projekti käivitada.

Tippjuhi vastutus. Lihtne küsimus nii tellija kui ka tegija võimekuse hindamiseks on: "Palun, kirjeldage lihtsate sõnadega, mida ja milleks te teete?" Kui ükskõik kumb osapool jääb sellega jänni, siis on õige projekt seisma panna.

IT arendusprojektide õnnestumise kindlustamine on tippjuhtkonna töö ja vastutus. See ei nõua juhilt sukeldumist tehnoloogiasse, vaid selgeid otuseid reeglina tavapärastes juhtimisküsimustes. Eripära on vaid selles, et tulenevalt IT projektide ulatuslikkusest on neid küsimusi palju ja nad on omavahel tihedalt seotud.

KOMMENTAAR

Mitmekesisus ettevõttes osutub äriliselt kasulikuks

Mitmekesisus ettevõttes tähendab, et töötajate hulgas on eri mõtteviisi ja taustaga inimesi, neid erinevusi teadvustatakse ning osatakse ettevõtte huvides rakendada.

Ettevõtted, mis oskavad oma töötajate erinevusest ammutada olulisi teadmisi, oskusi ja kogemusi, saavad paremini hakkama kui ettevõtted, kes seda ei suuda. USAs Harvardi ülikooli teadlaste tehtud uuringud on näidanud, et sealnes Diversity Inc'i indeksis kõrgel asuvad ettevõtted asuvad kõrgel ka äriliselt edukate ettevõtete edetabelites. Oma töötajate mitmekesisust oskuslikult ära kasutades saavutavad ettevõtted konkurentsieelise ning oskavad paindlikumalt reageerida turu muutumisele.

Praktiline kasu. Mitmekesisuse väärtustamine ja teadvustamine toob ettevõttele praktilist kasu. Mõnel ettevõttel, kes on teemaga tegeleenud, aitas sellesse investeeritud aeg ja raha lisaks üldisele sisekultuuri pa-

KARI KÄSPER
TTU õiguse instituudi võrdse kohtlemise edendamise projekti juht

Töötajate mitmekesisuse ärakasutamisega saavutavad ettevõtted konkurentsieelise.

ranemisele kokku hoida värbamis- ja koolituskuludelt, sest töötajad püsivad tööandja juures kauem. Lisaks suurendab see kasuminumbreid. Ettevõtte ISS võrdles Taanis mitmekesiste tiimide töötulemusi ühetaolisega ning leidis, et mitmekesiste omad olid 3,7% paremad.

Mitmekesisust väärtustav ettevõtte võib avastada ka uusi talibijaid, kellele pole seni piisavalt tähelepanu pööratud. Näi-

teks Scandic Hotels tegi Rootsis koostööd puuetega inimeste organisatsioonidega ning selle tulemusel muutis oma hotellid puuetega inimestele ligipääsetavaks. Uue sihtrühma lisandumine tihedas konkurentsituatsioonis Rootsi hotelliturul tähendas neile aastast 15 000 ööbimist lisaks ning 100 uut lepingulist äriklienti.

Sotsiaalne vastutus. Ettevõtted on osa ühiskonnast, mille põhiliste väärtuste hulka kuuluvad mittediskrimineerimine ning võrdse kohtlemise põhimõte. Vastutustundlik on neid põhimõtteid järgida ning edendada. Ka seaduse järgi on ettevõtjal kui tööandjal kohustus töötajaid diskrimineerimise eest kaitsta ning neid võrdsest kohtlemisest põhimõttest teavitada. Enam kui juriidiline kohustus või sotsiaalne vastutustunne peaks ettevõtteid mitmekesisuse juhtimise ja võrdse kohtlemise teemasse süvenema ajendama siiski see, et see on lihtsalt äriliselt kasulik.

12. november 2012 ÄRIPÄEV
toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

Äriteenused

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

reklaam

M.A.J.A.N.D.U.S
RAPID
T.A.R.K.V.A.R.A

Majandustarkvara RAPID
UUDNE JA SOODNE!
telefon 635 6660 • rapid@tttarkvara.ee
www.tttarkvara.ee

AUTENTE
VALMIS OSAÜHINGUD
RAAMATUPIDAMISTEENUSED
MUUDATUSED ÄRIREGISTRIS
Tallinnas Jõe 2, II korrus • Tel 660 1760
Tartus Ülikooli 4-9 • Tel 734 9966
www.autente.ee info@autente.ee

SUURES KOGUSES KASUTATUD KONTORIMÖÖBLIT!

45€
(sisaldab km)

MARTELA RULOOKAPP

Tähetorni 21j, Tallinn
Tel 552 6608
www.Apuneks.ee

PUHASTUSTEENUSED

- Hoolduskoristus
- Akende pesemine
- Korterühistu teenuspakett
- Suur- ja süvapuhtused

RÕÕM PUHTUSEST

aadarg
puhastus- ja haldusteenused
www.aadarg.ee
info@aadarg.ee
mob 5125120

KAANON KINNISVARA
Ostame kinnisvara
Harju- ja Tartumaal
Tel. 53 488 966, tehing@kaanon.ee
Võtame müüki
kinnisvara, konsultatsioon tasuta
Hindamised
(kõikidele pankadele, s.h. finantsaruandluseks)
www.kaanon.ee
Endla 6, Tallinn 10149 Riia 24, Tartu 51010
Telefon: 6659585 Telefon: 7350850

KAARDID ENNUSTAVAD
Tel 900 1727 • 24 h
Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis: www.hiromantia.eu

Äri teenuste rubriigi standardreklaam
42x26 mm hinnaga 15€
Reklaami tellimine: reklaam@aripaev.ee
Tel 667 0105 • faks 667 0200

DREWS AUTO
REHVID ja VELJED
ALATI SOODSAD HINNAD!
Suur-Sõjamäe 8b, Tallinn
drewsauto@hotmail.ee
tel 610 1033, 553 5133
www.drewsauto.ee

ML-TRANSPORT
Osakoormate vedu tagaluukautodega TALLINN–HELSINKI–TALLINN
Enne kl 12 tellitud veos järgmisel tööpäeval sihtkohas!
tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee
www.mltransport.ee

Vajad **PLASTIKUST** toodet?
info@plast.ee, tel 58 518 778
www.plast.ee

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

15. novembril

ENERGIALAENG MURRANGULISTEKS AEGADEKS

Kuidas mõelda muutuste ajal?

Täpsemat kava vaata aadressil
www.koolitus.aripaev.ee

Äripäev

Koolituse hind on 199 eurot (+ km).
Info ja registreerimine telefonil **667 0100**,
elektronposti aadressil
koolituskeskus@aripaev.ee
või koduleheküljel
www.koolitus.aripaev.ee.

Koolitaja on
Tallinna Ülikooli
psühholoogia-
professor
MARE PORK

TÕUSJA
Dow Jonesi tööstuskeskmi-
ses tegi suurima tõus reede
hommikul Verizoni aktsia.

LANGEJA
Sama indeksi suurim langeja
oli Walt Disney aktsia.

PENSION

Kolmas sammas - eripensionide alternatiiv?

Vanglaametnikud katseprojekti

RAIVO.SORMUNEN
raivo.sormunen@aripaev.ee

Vabatahtlik pensionikogumine pole endiselt in, ehkki võimalus maksuvabalt kolmandasse sambasse investeerida on olnud meil juba viimased neliteist aastat. Kui teise samba fondide maht ületas just äsja 1,4 miljardi euro piiri, siis kolmanda samba fondides on raha vähem kui 0,1 miljardi euro eest. Olukord võib veidi aga muuttuda, kui eripensionide reformi käigus hakatakse osa riigialamaid premeerima kolmanda samba osakutega. Niisamuti loodavad pangad, et ka osa ettevõtjaid hakkab oma töötajaid motiveerima kolmanda samba osakutega.

Veidi enam kui pooleteise kuu pärast hakkab riik 143 kümne ja enama aastase staažiga vanglaametniku pensionipõlve kindlustama maksetega kolmandasse pensionisambasse. Tegemist on märgilise sündmusega, kuna tegemist on esimese riigiasutusega, mille kolmanda pensionisamba makseid hakkab riik kinni maksuma.

Märkimisväärne on ka see, et kasutatakse ära maksimaalset tulumaksusoodustust ehk makse suuruseks on 15% palgast. Swedbank Investeerimisfondide tegevjuht Loit Linnupõld pakub, et praegu võiks 46 500 kolmanda pensionisamba kliendist olla selliseid, kes 15% palgast kolmandasse sambasse panevad, ehk vaid paarsada. Linnupõld märgib, et ka ta ise käib nende väheste hulka.

Eripensionisüsteemi aeglane reform. Pikka aega on riik püüdnud reformida eripensionide süsteemi, mis on muutunud riigi jaoks aasta aastalt kulukamaks ja neelab sel aastal riigieelarvest 18,3 miljonit eurot. Väikesed sammud paremuse poole on astunud. Tulevased riigikontrolörid ja õiguskantslerid enam 2013. aastal eripensionist saama ei hakka. Kuid laual on ka võimalus, et ametnike motiveerimiseks ja pensionipõlve kindlustamiseks hakatakse tulevikus kasutama kolmandat pensionisammast.

“Rahandusministeerium on koostamas laiemat analüüsi kolmanda samba maksete kohta töötaja eest, kus vaadeldakse ka eripensioneid. Tulemused selguvad 2013. aasta esimeses pooles,” märgitakse Jürgen Ligi juhitud ministeerimist. Rahandusministeeriumi pressiosakonna sõnul on tegemist põhimõttelise otsusega, kas valida riigitöötajate tasustamise üheks osaks maksed kolmandasse sambasse.

Pensionifondide juhid suhtuvad uute klientide juurdetulekusse igati positiivselt. “Väga positiivne algatus. Eriti just selles mõttes, et ära kasutatakse kogu 15% maksusoodustuse limiit,” märgib Indrek Holst. SEB Elu- ja Pensionikindlustuse juht peab aga kümneaastase staaži nõuet liiga pikaks. “Meeles peab pidama tõsiasi, et pensionikogumine omab suuremat efekti, kui seda teha pikema aja jooksul,” märgib Holst, kelle sõnul on näiteks SEB III samba skeemis minimaalseks staažiks nõutud üks aasta.

Et tegemist on positiivse algatusega, tunnistab ka Nordea Pension Estonia juht Angelika Tagel. “Tegemist on hea algatusega ja on tervitatav,

ÜLE kümne-aastase staažiga vanglaametnike eest hakkab riik tasuma 2013. aastast makseid III pensionisambasse. FOTO: ERIK PROZES

Ülevaade
Praktiliselt kõik II pensionisambaga liitunud on oma fondidega praeguseks midagi teeninud

II pensionisamba kogunenud vara väärtus seisuga 7. november 2012, olenevalt liitumisajast, eurodes

Liitumisaeg enne:			30.04.02	31.10.02	31.10.03	31.10.04	31.10.05	31.10.06	31.10.07	31.10.08	31.10.09
Fondi investeeritud, eurot (aluseks keskmine palk)	osaku hind	fondi riskisus	4047	3904	3594	3258	2885	2449	1923	1332	1092
LHV Pensionifond S	1,1672	konservatiivne	5540	5286	4769	4233	3665	3030	2288	1467	1146
LHV Pensionifond L	1,3389	progressiivne	5521	5224	4605	4006	3432	2862	2245	1470	1130
LHV Pensionifond XS	1,0818	konservatiivne	5439	5206	4718	4200	3645	3024	2292	1476	1153
LHV Pensionifond M	1,0825	tasakaalustatud	5364	5129	4624	4096	3542	2944	2271	1474	1142
LHV Pensionifond XL	1,1298	agressiivne	5324	5074	4530	3975	3413	2835	2220	1458	1122
Sampo Pension 50	1,1010	progressiivne	4855	4620	4141	3663	3182	2662	2098	1415	1127
SEB Konservatiivne Pensionifond	0,9075	konservatiivne	4790	4594	4183	3753	3300	2760	2116	1413	1128
Ergo Pensionifond 2P1	0,9182	konservatiivne	4740	4544	4131	3703	3252	2726	2097	1407	1132
Sampo Pension Intrass	0,8757	konservatiivne	4711	4520	4120	3697	3237	2709	2092	1412	1139
Sampo Pension 25	0,9577	tasakaalustatud	4707	4501	4073	3632	3174	2664	2086	1412	1132
Ergo Pensionifond 2P2	1,0895	progressiivne	4706	4475	4001	3541	3098	2623	2100	1422	1108
Swedbank Pensionifond K3	1,0116	progressiivne	4541	4320	3871	3437	3020	2577	2090	1461	1153
Swedbank Pensionifond K2	0,8766	tasakaalustatud	4382	4191	3799	3405	3005	2556	2047	1431	1146
Swedbank Pensionifond K1	0,8021	konservatiivne	4365	4192	3835	3463	3065	2592	2036	1411	1141
SEB Progressiivne Pensionifond	0,9446	konservatiivne	4309	4105	3686	3275	2875	2454	1999	1406	1107
Nordea Pensionifond A	0,9111	konservatiivne								1460	1140
Nordea Pensionifond B	0,8809	tasakaalustatud								1459	1150
Nordea Pensionifond C	0,8214	progressiivne								1435	1143
SEB Optimaalne Pensionifond	0,8225	tasakaalustatud									1111
Nordea Pensionifond A Pluss	0,7384	agressiivne									1138
Swedbank Pensionifond K4 (Aktsiastrateegia)	0,7409	agressiivne									1149
SEB Energiline Pensionifond	0,7172	agressiivne									1090

Arvutuskäik

PENSIONIKOGUJA on kogunud raha terve kogumisperioodi jooksul vaid ühte pensionifondi. **PENSIONIKOGUJA** on jätkanud 2010. aastal makseid pensionifondi.

PENSIONIFONDI osakud on laekunud pensionikoguja kontole iga kuu kõige aktiivsemal päeval (tavaliselt 15.-20. kuupäev). **PENSIONIKOGUJA** brutopalk on võrdne Eesti keskmise palgaga. **ARVESTATUD** on sisenemis- ja väljumiskuludega.

NÄIDE: I liitumisvoorus ehk enne 2002. aasta aprilli LHV fondi-ga S liitunud pensionikoguja on teeninud portfelli pealt oletusli-kult 36,9% kasumit (fondi sisse makstud 4047 eurot, väärtpabe-riportfell väärt 5540 eurot). **Mõisted**

AGRESSIIVNE: lubatud investee-rida kuni 75% aktsiatesse. **PROG-RESSIIVNE:** kuni 50% aktsia-tesse. **TASAKAALUSTATUD:** kuni 25% aktsiatesse. **KONSERVATIIV-NE:** võlakirjafond. Punane värv näitab, et portfell on minuses ja roheline, et plussis.

26,1%

kukkus III kvartalis J.C. Penney vähemalt 13 kuud avatud olnud poodide müük aastaga. USA kaubamajakett kaotas kvartalis 56 senti aktsia kohta, võrrledes analüütikute oodatud 15 sendiga.

Nordea: tööandja pensionid võiks hakata kiiresti kasvama

2012. aasta algusest on saanud tööandjad teha senisest soodsamalt sissemakseid töötaja kolmanda samba fondidesse ja kindlustustoodetesse. Kui- gi praegu ei soovitud Äripäeva- le nimetada ühtegi firmat, kes oleks tööandjapensionisüste- miga liitunud (peale pankade endi), siis pangad pole kaotanud lootust ning ootavad ka kolman- das sambas raha liikumahakka- mamist.

“Tagasiside meie enda klien- tidelt ning naaberriikide prak- tika annavad alust eeldada, et järgmisel aastal kasvab hüppeli- selt ettevõtete arv, kes otsustavad tööandjapensiooni kasuks,” mär- gib Angelika Tagel. Muutused ei toimu Nordea Pensions Estonia juhi sõnul üleöö ning on täies- ti mõistetav, et tööandjad vaja- vad oma motivatsioonisüste- mide muutmiseks ja täienda- miseks aega.

Teised turuosalised tööand- japensioonile kiiret muutust pa-

remuse suunas veel ei oota. Ind- rek Holsti sõnul on SEB-l klien- tide hulgas küll ettevõtteid, kes on loonud või loomas tööand- japensioinit, aga siiani pole kee- gi neist soovinud enda valikuid avalikult kommenteerida. “Saa- me aru, et tegemist on pikaaja- lise protsessiga. Seda eelkõige põhjusel, et ettevõtetel pole min- git otsest finantsilist kasu sellest ja oodatakse, milliseks kujuneb tööjõuturu suhtumine.” Holst tõi välja, et Lätis ja Leedus on sel- lega Eestist parem seis, kuna töö- tajate pensionimakseid saab pii- ratud ulatuses ilma maksudeta tasuda (Eestis tuleb maksele li- saks tasuda sotsiaalmaks – toim)

Loit Linnupõllu sõnul on töö- andjapensiooni maksete tegemi- seni praefuseks jõudnud Swed- bankis paar ettevõtet, ning nen- de tähelepanu on suunatud juh- tide ning võtmeisikute motivee- rimisele. “Aga laiema töötajas- konna katmiseni on ilmselt veel pikk maa,” arvab ka Linnupõld.

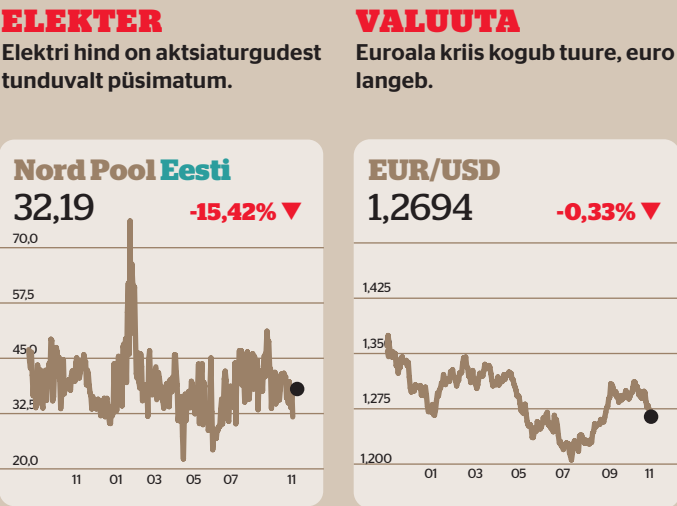
et tööandjad pakuvad panust töötajate pensio- nikogumisse.” Samas toob ka Tagel välja, et raha peaks fondidesse koguma võimalikult pikka ae- ga. “Meeles tuleks pidada põhimõtet, et kui soo- vitakse kogutud rahast elada nt 20 aastat, peaks olema kogumisperiood kaks korda pikem.

Kawe Kapitali juhatus liige Kristjan Hänni suhtub vanglaametnike tuleviku kindlustamisse III pensionisamba kaudu samuti hästi. “Kolmas samm on mõnes mõttes kindlam rahapaigutus kui II samm, kus riigi käpad selgelt kogu aeg sügelevad maksete peatamiseks (nagu Eestis krii- siaastatel) ja hullemal juhul kogu süsteemi riigis- tamiseks (Ungari ja Portugal),” toob Hänni välja hoiatavad näiteid.

III sammast on II kõrvale hädasti vaja. Kol- mandale sambale oodatakse aga siiski positiiv- set restarti. “Üsun, et vanglaametnikke puudutav tööandjapensiooni rakendamine avab teema ka muudele avaliku sektori töötajatele ning suure- mates ettevõtetes kollektiivlepingute alusel töö- tavatele inimestele. Lihtne ja läbipaistev palga- süsteem, mille üheks osaks oleks tööandjapool- sed maksed III samba pensionifondidesse, võiks vabalt asendada praegust riiklike eripensionide süsteemi,” märgib Linnupõld.

Ka Holsti sõnul on tervitatav, kui eripensio- ni lubadusi hakatakse ellu rakendama kolmanda samba kaudu. “Tegelikult tähendab see selgelt fi- nantseerimisaluste muutmist, mille järgi liigu- takse ette finantseeritavale pensioniskeemile,” li- sab Holst.

Raha on III sambasse aga hädasti vaja. Holst märgib, et SEB arvutuste baasil peaks eestlastel olema II ja III sambas (praegustes hindades) kok- ku ligi 30 miljardit eurot ehk ära katta keskmis- elt 65% asendusmäär (pensiooni suurus võrreldes palgaga). II samm peaks sealt ära katma 12 mil- jardit eurot. Ülejäänu tuleks aga leida III sambast.

Ä RAHA reklaam

Kommerts pankade intressitooted												
pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %									
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa	
Sampo Pank****	0,01	0,01**	0,01	0,10	0,20	0,35	0,40	0,50	Kontakteeruge pangaga		65/300(4)	
Swedbank***	0,01 (7)	-	-	-	0,06	0,16	0,26	0,36	0,46	0,56	190	
Swedbank***	0,01 (7)	-	0,05	0,05	0,10	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	6000	
Tallinna Äripank	-	0,05	0,15	0,20	0,40	0,60	0,90	1,20	1,30	-	200	
Tallinna Äripank (3)	-	0,05	0,35	0,40	0,60	0,85	1,15	1,50	1,60	-	200	
Nordea Pank	0,10	-	0,15	0,20	0,25	0,55	0,65	0,80	-	-	320	
Citadele Pank	-	-	0,10	-	0,40	0,60	0,70	1,20	1,30	1,30	150	
Versobank	0,05	0,10	0,70	0,80	0,90	1,20	1,40	1,60	1,90	2,40	350	
DNB	0,25 (7)	-	0,50	-	0,70	0,90	1,05	1,20	1,30	1,40	300	
UniCredit Bank	0,10 (9)	-	0,60	0,70	0,75	0,90	1,15	1,40	-	-	300/3000 (9)	
SEB	0,01	0,01	0,00	0,00	0,01	0,15	0,20	0,40	0,40	0,70	100***	
LHV Pank	0,20 (10)	-	0,70	0,80	0,90	1,20	1,20	1,20	-	-	500	
Krediidipank	-	0,01	0,15	0,25	0,30	0,55	0,75	1,00	1,20	1,20	100/200(4)	
BIGBANK	-	-	0,30	0,35	0,40	0,60	0,60	1,30	1,70	2,00	300-1500	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,60	0,60	1,30	1,70	2,00	1500-30 000	
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,65	0,65	1,35	1,75	2,05	üle 30 000	

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Sampo Pank	0,15	0,25	0,25	0,55	0,60	0,75	-
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,35	0,65	0,80	0,95	200
Citadele Pank	0,10	-	0,40	0,60	0,70	1,20	200
Versobank	0,40	0,50	0,70	1,00	1,20	1,50	500
DNB	0,25	-	0,35	0,60	0,90	1,20	300
UniCredit Bank	0,25	0,30	0,35	0,50	0,70	1,00	300/3000(9)
SEB	0,05	0,05	0,10	0,35	0,55	0,70	200
LHV Pank	0,40	0,50	0,70	0,90	1,10	1,20	700
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot. ** juridiline isik ***avades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0,10% kõrgem (3) personaal pang. klientidele (4) kontoris (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päeva lõpu kontojärgilt. (9) juridilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäägit **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Otsid võimalusi investeerida liigse riskita? Kui usud arenevate turgude valuutadesse, ava meil uus investeerimishoius.

Otsustamiseks on aega kuni 20.11.2012.

Teenuse pakkuja on Swedbank AS. Tutvu teenuse tingimustega www.swedbank.ee, vajaduse korral konsulteeri spetsialistiga telefonil 613 1606.

Ä VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▲

8,5745

EUR/RUB ▼

40,1422

Austraalia dollar	AUD	1,2251	Rumeenia leu	RON	4,5287
Bulgaaria leev	BGN	1,9558	Rootsi kroon	SEK	8,5745
Hiina jüaan	CNY	7,9277	Singapuri dollar	SGD	1,5563
Hongkongi dollar	HKD	9,8391	Suurbritannia nael	GBP	0,7973
India ruupia	INR	69,5440	Sveitsi frank	CHF	1,2054
Jaapani jeen	JPY	100,4400	Taani kroon	DKK	7,4579
Kanada dollar	CAD	1,2730	Tai baat	THB	38,9070
Korea won	KRW	1382,4200	Tšehhi kroon	CZK	25,3960
Leedu liit	LTL	3,4528	Türgi liir	TRY	2,2760
Läti latti	LVL	0,6962	Ungari forint	HUF	284,4000
Norra kroon	NOK	7,3015	USA dollar	USD	1,2694
Poola zlott	PLN	4,1714	Venemaa rubla	RUB	40,1422

Ä

BÖRSIKAUBAD

Kütused

09.11

Nafta IPE, bbl

106.98

Nafta NYMEX, bbl

85,08

Mootoribensiin, t

945.00

Diislikütus, t

975.50

Kerge kütteõli, t

924.50

Masuut (1% väävel), t

600.00

Maagaas Henry Hub, btu, USD

3,549

nael = 453,59 g

Kohv NYBOT, USc/nael

150,70

Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t

527.00

Kakao NYBOT, USD/t

2333.00

Nisu NYSE LIFFE, USD/t

221.25

Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis

480,5

Värvilised metallid

08.11

USD/t

Alumiinium LME

1921

Vask LME

7609

Plii LME

2185

Nikkel LME

15995

Tina LME

20450

Tsink LME

1923,5

Väärismetallid

09.11

USD/unts, unts = 31,105 g

Kuld COMEX

1735,89

Plaatina NYMEX

1569,75

Palladium NYMEX

618,00

Hõbe COMEX

32,60

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Tallinn							
aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,750	0,57	70	-	-13,0%	0,37	0,0%
Baltika	0,520	0,97	1 027	-	-41,9%	2,14	0,0%
Express Grupp	1,030	0,98	2 491	24,1	3,2%	0,77	0,0%
Harju Elekter	2,450	0,41	5 100	11,4	8,4%	0,96	2,9%
Järvevana	0,515	0,00	618	-	-0,1%	0,61	0,0%
Merko Ehitus	5,980	3,10	77 107	-	-2,2%	0,95	0
Nordecon	1,200	0,84	17 885	168,5	0,8%	1,32	0,0%
Olympic EG	1,540	0,65	144 566	11,9	25,0%	2,99	6,5%
Premia Foods	0,657	2,66	3 035	591,0	0,1%	0,64	16,7%
Silvano FG	3,230	-1,22	204 913	12,2	18,1%	2,21	0
Tallink Grupp	0,683	-0,15	32 917	8,5	7,7%	0,65	0,0%
Tin Kaubamaja	5,400	0,19	17 379	10,2	16,4%	1,68	6,5%
Tallinna Vesi	9,340	-0,11	10 177	8,6	31,2%	2,69	9,0%
Trigon PD	0,290	0,00	143	-	-75,6%	0,57	0,0%
Skano Group	1,270	0,79	1 347	2,9	26,6%	0,76	0

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kuu on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Vilnius						
aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus	
Apranga	2,06	1,48	-	3,4	5,2	
City Service	1,700	0,00	6,6	1,0	13,5	
Invalda	1,980	0,51	-	0,9	-	
Linax Agro	0,549	0,00	3,4	1,1	-	
Snaige	0,511	0,00	-	2,0	-	
TEO LT (Telekomas)	0,678	-0,29	11,3	1,9	8,5	

Helsingi					
aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Elisa Comm.	16,26	-0,55	11,8	3,2	8,0
Finnair	2,19	-2,23	-	0,4	-
Fortum	13,88	-0,86	10,0	1,3	-
Neste Oil	9,29	-1,33	-	0,9	3,8
Nokia	2,07	0,00	-	1,0	9,7
PKC Group	13,49	-2,18	9,6	1,8	4,4
Stockmann	14,15	-1,19	19,8	1,2	3,5
Stora Enso	4,85	-1,34	12,0	0,7	-
UPM Kymmene	8,22	-1,14	12,8	0,6	7,3
YIT	14,80	-0,74	11,3	1,9	4,7

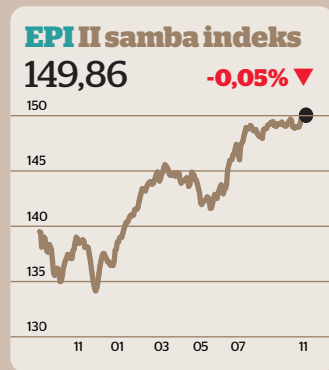
Too oma aktsiad üle.

LHV Pangas on Balti väärtpaberite hoidmine tasuta.

Tutvu tingimustega ja küsi lisainfot lhv.ee

LHVpank

18 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 12. november 2012

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

logistikauudised.ee

20. novembril

Radisson Blu Hotel Olümpias

2012

AUTO- VEDAJATE AASTA- KONVERENTS

10.00–10.20 Registreerimine ja hommikukohv

10.20–10.30 Konverentsi avasõnad

10.30–11.00 Kiirendatud piiriületusest Venemaa piiril. Maksu- ja Tolliameti peadirektor
MAREK HELM

11.00–11.30 Uus Transpordi Arengukava – millised peavad olema maanteetranspordi arendamise prioriteedid. Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi arengu ja investeringute osakonna juhataja
TOOMAS HAIDAK

11.30–12.00 Arutelu: Kas Eesti autovedajate konkurentsivõime kasvatamiseks on vaja tõsta komanderingu päevarahade limiiti?

Riigikogu rahanduskomisjoni liige
AIVAR SÖERD, Maksumaksjate Liidu esimees
LASSE LEHIS, Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsiooni nõukogu liige ja OÜ Parme Trans omanik
JÜRI ŠEHHOVTSOV

12.00–13.00 Lõuna

13.00–13.30 Eesti suurima maanteevedude ekspedeerija prognoosid aastaks 2013.

AS DSV Transport juhataja **JAAN LEPP**

13.30–14.00 Kui palju on pangariiulitel raha autovedajate investeringuteks 2013. wedbanci maanteetranspordi sektori juht **MARKO LUKK**

14.00–14.30 Kuidas juhtida veofirmat eelarvet ja prognoose tegemata. AS Kauritel juhatusel liige **MARKO NOVIK**

14.30–15.00 Autovedaja äriplaani 2013. AS Applaford ES juhatusel liige **RAIVO NIRK**

Äripäev

Radisson BLU
HOTEL OLÜMPIA, TALLINN

Soodushind registreerimisel kuni 13.11.2012 on 179 eurot (km-ga 214,8 eurot). Tavahind 229 eurot (km-ga 274,8 eurot). Registreerimine veebis www.logistikauudised.ee või telefonil 667 0411. Konverentsi projektijuht Tanel Raig, tel 667 0489.

www.logistikauudised.ee

Marek Helm

Toomas Haidak

Aivar Söerd

Lasse Lehis

Jüri Šehhovtsov

Jaan Lepp

Marko Lukk

Marko Novik

Raivo Nirk

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

08.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,13	3,24	3,18	-	16,17	12,31	13,53	-	12 677 291
Avaroni Privaatportfell B, EUR	12,93	12,93	12,93	-	9,89	7,72	20,41	-	4 491 893
Avaron Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	10,21	10,21	10,21	-	-	-	-	-	4 416 020

Compensa Life

07.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,22	-	11,90	8,20	9,10	1,00	4 765 661
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	11,72	-	5,90	6,00	5,30	-	467 035

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 30.09.2012. Võlakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 28.09.2012.

Danske Capital AS

08.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Sampo Pension 25, EUR	0,95	0,96	0,96	1,06	8,25	7,97	4,41	1,88	10 410 679
Sampo Pension 50, EUR	1,09	1,10	1,10	1,54	8,50	8,23	4,41	1,10	140 353 500
Sampo Pension Intress, EUR	0,87	0,88	0,88	0,68	7,46	7,19	4,14	3,49	3 177 029
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension 100 Pluss, EUR	1,35	1,38	1,36	8,15	10,89	11,04	7,71	1,93	2 809 612
Vabatahtlik Pensionifond Sampo Pension Intress Pluss, EUR	0,75	0,77	0,76	3,03	8,33	7,76	3,86	0,00	157 551

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

08.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,91	0,92	0,92	0,01	5,28	4,94	3,98	4,28	8 369 317,73
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,08	1,09	1,09	1,96	8,16	6,52	5,07	0,21	37 928 284,62
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,60	0,60	0,60	-	6,15	4,72	-	-	1 285 243,18
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,82	0,84	0,83	2,11	9,41	8,58	-	-	462 800,15
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,86	0,88	0,87	2,85	10,11	8,67	-	-	507 392,96
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,80	0,82	0,81	3,83	8,38	6,37	-	-	520 948,16

LHV Varahaldus

08.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,32	1,33	1,33	2,05	11,35	7,21	6,65	3,14	137 046 916
Pensionifond M, EUR	1,07	1,08	1,08	1,37	10,19	7,41	6,35	5,21	21 129 120
Pensionifond S, EUR	1,16	1,17	1,17	0,81	8,22	6,78	5,81	7,44	31 776 981
Pensionifond XL, EUR	1,11	1,12	1,12	2,24	11,33	6,84	5,87	2,70	33 247 127
Pensionifond XS, EUR	1,07	1,08	1,08	0,75	8,48	7,30	6,23	7,17	7 633 188
Täiendav Pensionifond, EUR	1,23	1,25	1,25	8,02	12,13	7,76	6,72	0,47	4 227 662
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	8,14	8,22	8,22	13,16	12,37	12,55	8,08	-	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	5,20	5,25	5,25	13,23	12,37	12,53	8,08	-	3 829 203
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	7,58	7,66	7,66	15,11	5,45	-2,55	0,22	-6,52	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	4,84	4,89	4,89	15,11	5,43	-2,56	0,21	-	1 225 018

Nordea Pensions Estonia

08.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,90	0,91	0,91	2,29	9,16	8,47	5,85	0	43 518 179,12
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,73	0,73	0,73	2,96	10,04	9,79	0	0	4 659 888,26
Nordea Pensionifond B, EUR	0,87	0,88	0,88	1,53	9,19	8,88	5,35	0	9 753 577,96
Nordea Pensionifond C, EUR	0,82	0,82	0,82	0,80	6,72	7,16	4,19	0	1 864 415,32
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,05	1,07	1,06	12,56	10,5	10,61	7,55	0	2 776 718,72
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,70	0,71	0,70	0,00	7,82	8,11	0	0	449 562,49

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5–58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@sampopank.ee, www.danskecapital.ee, www.sampopank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11,

Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealstate.com, www.gildrealstate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee
NORDEA PENSIONSESTONIA AS Liivalaia

45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
TRIGON FUNDS Viru väljak 2, Metro Plaza 5. korrus, Tallinn 10111, tel 667 9200, faks 667 9201, fond@trigon.ee, www.trn.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensallife.ee, www.compensallife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
SAMPO PANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

2,85

miljardi eurosest rekordilisest kvartalikahjumist raporteeris Prantsuse suuruselt kolmas pank Credit Agricole. Analüütikud ootasid 1,88 miljardi eurost kahjumit.

» Romain Burnand: See peegeldab mi-
nevikku ja eriti nende hädasid Kreekas.
Nüüd peab vaatama nende jaepangandu-
se võimet seista vastu raskematele ma-
jandusoludele Prantsusmaal.

Moneta Asset Managementi fondijuht kommenteeris Prantsuse suurpanga Credit Agricole'i Kreekast saadud hiigelkahjumit Emporiki Banki müügist.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

08.11

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	113,08	112,52	112,52	-	7,06	7,31	-	-	-
Konservatiivne, EUR	110,14	109,05	109,05	-	3,72	4,56	-	-	-
Tasakaalustatud, EUR	109,22	107,61	107,61	-	1,91	2,93	-	-	-
Progressiivne, EUR	103,57	101,54	101,54	-	-0,65	0,91	-	-	-
Agressiivne, EUR	107,85	105,73	105,73	-	-0,11	1,34	-	-	-
Investeeringusportfelliid:									
Mandatum Life Fixed Income, EUR	138,26	137,57	137,57	-	8,08	8,33	5,71	-	-
Mandatum Life Global Food, EUR	120,00	117,64	117,64	-	-8,29	-7,04	3,80	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities, EUR	108,16	106,04	106,04	-	8,67	4,41	-	-	-
Mandatum Life Global Equity, EUR	134,57	131,93	131,93	-	1,55	3,68	2,31	-	-
Mandatum Life Europe Equity, EUR	153,58	150,57	150,57	-	11,27	11,86	3,87	-	-

Swedbank Investeeringimisfondid AS

08.11

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,80	0,80	0,80	2,04	6,43	6,50	3,97	1,35	39 416 792,75
Pensionifond K2, EUR	0,87	0,88	0,88	3,21	8,41	8,60	5,12	-0,61	150 767 031,32
Pensionifond K3, EUR	1,00	1,01	1,01	5,72	9,59	9,99	6,58	-1,71	376 639 599,85
Pensionifond K4, EUR	0,73	0,73	0,73	9,96	10,73	10,94			24 832 732,37
Pensionifond V1, EUR	1,15	1,17	1,16	4,19	9,13	8,98	5,82	-1,86	9 044 818,35
Pensionifond V2, EUR	0,87	0,89	0,88	7,28	9,89	9,73	6,69	-4,20	16 394 027,09
Pensionifond V3, EUR	1,00	1,02	1,01	12,00	10,29	10,72	6,71	-7,68	31 848 107,16
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	3,77	3,87	3,81	20,11	-1,37	-9,30	-2,88	-18,10	5 597 074,28
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	8,02	8,23	8,11	26,39	33,05	20,91	4,49	-21,85	27 049 030,44
Ida-Euroopa Kinnisvara Af, EUR	3,11	3,19	3,14	25,69	20,69	7,85	-4,90	-28,00	7 296 194,67
Fondifond 100, EUR	9,25	9,48	9,34	15,44	11,74	11,21	6,94	-7,26	60 007 204,70
Fondifond 30, EUR	10,75	11,02	10,86	5,88	10,36	10,91	5,00	-0,82	14 048 399,13
Fondifond 60, EUR	10,14	10,40	10,24	9,97	11,35	11,38	6,31	-3,80	50 580 093,63
Venemaa Aktsiafond, EUR	14,71	15,08	14,86	27,61	13,71	6,72	7,96	-10,94	50 344 538,51

ASSEB Varahaldus

08.11

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiiline Pf, EUR	0,711	0,718	0,718	2,98	7,17	6,27			7 833 162,55
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,900	0,909	0,909	0,86	5,43	4,98	4,48	4,53	51 406 842,44
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,816	0,824	0,824	1,02	4,29	4,02	3,51		11 378 181,58
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,936	0,946	0,946	1,70	6,18	5,28	4,29	-3,01	259 703 394,34
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,878	0,887	0,887	13,46	10,86	9,27	6,60	-5,88	13 135 133,19
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,119	1,130	1,130	4,00	5,56	4,97	4,54	-1,78	10 072 023,43
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	6,821	6,959	6,890	11,350	10,850	11,750	7,330	-8,460	4 050 392,00
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,233	8,399	8,316	7,900	9,760	9,850	5,870	-5,920	6 063 804,00
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,498	10,710	10,604	3,690	10,090	9,850	5,710	-0,270	1 085 933,00
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	12,903	12,903	12,903	5,430	17,330	15,930	9,450	4,810	64 117 567,00
SEB Geneerilise Farmaatsia Fond A, EUR	9,154	9,246	9,154	13,090	8,040	6,490	4,400	-2,410	2 534 983,00
SEB Kasufond A, EUR	6,055	6,178	6,116	22,390	16,810	5,530	1,230	-9,310	14 083 763,00
Vahendatavad Fondid *									
SEB Guarantee Fund 80, EUR	98,970	99,465	98,970	3,730	-0,380	-0,730	-3,290	-0,190	31 122 706,00
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,489	1,489	1,489	2,970	11,350	10,600	5,840	4,590	394 270 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	128,280	128,280	128,280	3,100	3,410	5,520	6,020	-	148 070 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	125,779	127,037	125,779	3,890	12,140	11,630	-	-	2 036 650 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,269	1,269	1,269	0,140	-0,300	-0,200	-0,030	-	48 400 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	103,552	104,588	103,552	-	3,670	-	-	-	257 650 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	104,132	104,132	104,132	-	2,570	-	-	-	149 740 000,00
SEB Strategy Growth Fund	103,254	104,287	103,254	-	3,360	-	-	-	188 580 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	102,637	103,663	102,637	-	2,830	-	-	-	275 240 000,00
SEB Global Chance/Risk Fund, EUR	0,756	0,772	0,764	15,990	10,470	13,740	11,460	-1,500	185 460 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,675	2,729	2,702	20,460	20,140	10,680	4,230	-8,620	137 280 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,438	2,488	2,463	17,170	4,900	-5,380	0,750	-10,440	75 260 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,200	9,386	9,293	25,300	7,450	-2,080	4,910	-4,900	297 550 000,00
SEB Ethical Europe Fund, EUR	2,192	2,236	2,214	18,690	17,720	18,860	6,330	-6,820	15 930 000,00
SEB Europe Chance/Risk Fund, EUR	1165,036	1188,572	1176,804	18,930	16,530	18,680	6,300	-7,710	15 160 000,00
SEB Europe Fund, EUR	3,216	3,280	3,248	18,500	17,370	19,370	6,940	-6,350	346 510 000,00
SEB Nordic Fund, EUR	6,546	6,678	6,612	22,410	17,990	17,300	7,690	-3,940	74 500 000,00
SEB Nordic Small Cap Fund, EUR	164,454	167,776	166,115	21,390	17,920	15,910	-	-	42 080 000,00
SEB North America Chance/Risk Fund, EUR	3,780	3,856	3,818	17,610	13,510	17,590	15,290	1,100	242 230 000,00
SEB Japan Chance/Risk Fund, EUR	0,370	0,378	0,374	21,390	-3,480	-2,630	1,040	-7,910	20 862 249,00
SEB Asia ex Japan Fund, EUR	6,799	6,937	6,868	18,730	14,910	14,640	13,190	0,640	173 338 415,00
SEB Asia Small Caps ex Japan Fund, EUR	3,470	3,540	3,505	17,870	29,540	27,140	9,150	-2,480	57 994 849,00
SEB Concept Biotechnology, EUR	43,138	43,569	43,138	20,470	19,460	34,760	-	-	118 420 000,00
SEB Medical Fund, EUR	3,270	3,303	3,303	11,410	15,840	26,970	16,700	5,040	31 980 000,00
SEB Asset Selection Fund, EUR	13,242	13,510	13,376	9,660	-7,110	-5,810	-1,190	-	1 080 560 000,00
SEB Key Select, EUR	9,624	9,672	9,624	3,160	-0,030	-1,410	-2,230	-	98 730 000,00
SEB Listed Private Equity Fund, EUR	164,685	168,011	166,348	20,000	28,590	23,820	11,860	-	211 450 000,00

* Vahendatavate fondide tagasisõtmis- ja väljalaskemahud saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 30.09.2012.

Trigon Funds

08.11

	ost	müük	NAV	riski- aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	85,86	88,49	87,61	29,31	-9,16	-16,20	-14,64		2 167 475
Balkani Fond, EUR	12,51	12,96	12,70	29,53	35,45	20,02	3,63	-16,66	6 824 024
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	160,29	165,19	163,56	23,47	16,81	8,75	2,30		4 138 092
Uus Euroopa Kasufond, EUR	11,96	12,38	12,14	28,30	12,24	15,42	-4,73	-16,69	1 742 204
Uus Euroopa Väärtusfond, EUR	19,59	20,29	19,89	17,92	20,88	18,49	11,57	-7,73	15 880 712
Venemaa Top Picks Fond, EUR	20,01	20,72	20,31	35,56	7,48	-0,36	16,02	-3,43	9 529 896

Käsiraamat valmib koostöös advokaadibürooga

BORENIUS
ATTORNEYS AT LAW
www.borenium.ee

Ettevõtja
käsiraamat

Töö- ja ühinguõiguse teemadel
kirjutavad vandeadvokaadid
Karina Paatsi ja Heili Haabu

kasiraamat.aripaev.ee/ettevotja

Aripäev

Tellimisinfo telefonil 667 0100

Aripäeva
käsiraamat

Torgrim Reitan : See on teatud abiva- hend, mida me aeg-ajalt oleme kasu- tanud. Statoil tahab aktsionäridele anda prognoositava ja kasvava divi- dendi.

Statoili finantsjuht plaanib dividendi maksmiseks emiteerida võlakirju. "Statoili võlakirjad on turul populaarsed," ütles finantsjuht Reitan. "Tugev krediidireiting ja Skandinaavia paber."

674,71

+0,25% ▲

perioodi kõrgeim 686,20
perioodi madalaim 531,17

TÕUSJAD

Molycorp

9,19 USD

+5,82%

Carlsberg B

537,50 EUR

+2,58%

Skanska B

103,50 SEK

+1,67%

Stonesoft

1,24 EUR

+1,64%

Olvi A

19,90 EUR

+1,32%

Securitas B

52,15 SEK

+1,07%

Swedbank andis Apranga aktsiale hoia-soovituse asemel os-tusootvutuse ja tõstis aktsia hinnasihi 2,15 eurolt 2,35 eu-
role.

Kas USA veab nüüd investoreid alt?

aktsiaturgude meelestatus on halvenenud. USAs valiti tagasi presidendiks Barack Obama.

Investorid on muutunud üha närvilisemaks. Nimelt peaks USA tegelema eelarve kärpimisega. Kui Kongress selles osas mingeid samme ei astu, peaksid 1. jaanuarist automaatselt hakkama kehtima varasemate maksumäärade languste tühistamised ehk maksutõus ja kulude kärped. Nendest piisaks, et USA majandus läheks tuleval aastal langusesse.

Et Kongress midagi selles suhtes ette võtaks, ei maksa liigselt lootda. Oli USA peaaegu valmis võlakirjade maksujõuetuseks seoses parlamendikempelemistega võimalimiidi tõstmise teemal, mis ei viinud suurt kuhugi.

Piisav põhjus USAs aktsiate müügiks leidub juba kas või ainult aktsiatelt teenitud hinnatõusu kasumile kehtiva maksumäära tõus, isegi kui majandus ei läheks langusesse. Kapitalikasvu maksu tõstmine võib olla piisav põhjus, et tuua alla USA aktsiate hindu, vahendas Bloomberg Wells Fargo strateegi Gina Martin Adamsit.

Jaanuaris peaks tõusma USAs maks kapitali kasvult (kasum aktsiahindade tõusult) 15 protsendilt 23,8 protsendile. Praegu on kapitalikasvu maks enam kui poole sajandi madalam.

USA aktsiate hinnad tunduvad ohus olevat, kui Kongress ei tegutse, et hoida madalal kapitalikasvu maksu, kirjutas Adams. Ta kasutas analoogiat, kui kapitalikasvu maks juurutati 1969. aastal ja tõsteti 1986. aastal.

Mõlemal korral müüsid paljud investorid enne aktsiaid, et pääseda kõrgemast maksukoormast. 1986. aasta, aasta enne nn musta esmaspäeva börsikrahhi, moodustasid realiseeritud kasumid 7,4 protsenti SKPst.

15protsendine kapitali kasvu maks kehtib alates 2003. aastast, kui see langes muude president George W. Bushi maksude ülevaatamise käigus.

Miks mitte võtta kasumit, et maksta vähem maksu, kui tuleval aastal ja hiljemgi ähvardab kõrgem maksumäär?

Ja siinkohal ei ole isegi arvestatud Euroopa kasvuprobleeme ja kehtvat võlakriisi ning Hiina majanduse võimalikku aeglustumist.

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Jaanuaris peaks tõusma USAs maks kapitali kasvult (kasum aktsiahindade tõusult) 15 protsendilt 23,8 protsendile.

TULEMUS

Molycorp teenis kahjumi

Molycorp teenis kolmandas kvartalis 18,9 mln dollari suuruse kahjumi, mis tegi kahjumiks aktsia kohta 0,19 dollarit.

"Sissetulek vähenes märgatavalt võrreldes eelmise aasta sama perioodiga madalama müügihinna ja suurenenud kulude tõttu, mida osaliselt korvasid suurenenud mahud ja maksude vähenemine seoses teatud maksureservide vabastamisega," teatas ettevõtte. Käive kasvas aastaga 49 protsenti, 205,6 mln dollarile.

Kolmandas kvartalis müüs ettevõtte eri tootesegmentidesse kuuluvaid tooteid kokku 4321 tonni, sealhulgas 2724 tonni haruldaste muldmetallide okside keskmise müügihinna 43,45 USD/kg, 1502 tonni magnetilisi pulbreid ja sulameid keskmise müügihinna 48,98 USD/kg ning 94 tonni haruldasi metalle keskmise müügihinna 269,22 USD/kg. Kvartali brutokasumit mõjutasid negatiivselt ka 33 mln USD ulatuses erakorralised kulutused, mis olid eeskätt seotud Molycorp Canada omandamise ja varude alahindamisega.

"Päris paljud meie kliendid vähendavad oma reservide mahtu. Näeme märke, et kliendid tulevad turule tagasi, mis on väga positiivne edasiminekuks," ütles president ja tegevjuht Mark Smith.

TULEMUS

Grouponi aktsia on kukkunud 84%

Neljapäeval avaldas kvartalitulemused USA kupongifirma Groupon, mille aktsia hind kukkus järelkauplemisel 17 protsenti, kuna kolmanda kvartali käive oli analüütikutele liiga väike, vahendas BBC.

Aastaga kasvas kolmanda kvartali käive 32 protsenti, 569 miljonile dollarile, kuid analüütikud ootasid 590 mln dollarilist käivet.

"Meie soliidse arengu Põhja-Ameerikas nullisid Euroopa kesvad katsumused," ütles ettevõtte juht Andrew Mason.

Aktsia langes neljapäeval järelkauplemisel 3,25 dollarile, olles enne sulgunud 3,92 dollaril. Aktsiaga kauplemine algas mullu novembris 20 dollari pealt.

LANGEJAD

Walt Disney

46,62 USD

-6,83%

Ruukki Group

0,42 EUR

-4,55%

Deutsche Bank

32,93 EUR

-4,05%

Barclays

227,45 GBp

-3,87%

Vestas Wind Systems

26,04 DKK

-3,56%

Heidelbergcement

41,81 EUR

-3,35%

USA Standard & Poor's 500 indeks flirtis tehnilises analüüsis laialt kasutatud 200 päeva liibiseva keskmise indikaatorist läbilangemisega, mis annaks aktsiatele müügisignaali.

SOOJUSPUMBAD

KLIIMATEHNIKA

TALLINNAS
Veerenni 53a/Töökoja 1
641 6031
641 6032

TARTUS
Sepa keskus
Turu 45b
775 1136

PÄRNUS
ESPAK keskus
Papiniidu 4
442 7828

VILJANDIS
HomeGallery
Leola 53
433 8332

Üldnumber:
444 5555

HULGIMÜÜK JA ESINDUSSALONG
Veerenni 53a/Töökoja 1
646 2227

www.abckliima.ee